CELJSKI tednik

CELJE, PETEK, 21. JANUARJA 1955
LETO VIII, ŠT. 3 — CENA 10 DIN

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Maslo — Tiska Celjska tiskarna — Uredništvo: Celje, Titov trg št. 1 — Poštni predal 123 — Telefon 20-07 — Tekoči račun 620-T-230 pri NB FLRJ v Celju. — Letna naročnina 500, polletna 250, četrtletna 125 dinarjev. — Izhaja vsak petek — Poštnina plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI CELJSKEGA OKRAJA

Ob 31. obletnici smrti
VLADIMIRA ILJIČA LENINA

Veliki sin človeštva

Vladimir Iljič Lenin sodi med največje sinove človeštva, ki so se vse svoje življenje borili za človeško srečo, za srečo delovnih ljudi. Po Marxu in Engelsu je Lenin največji teoretik mednarodnega proletariata in največji praktik osvobodilnega boja delavskega razreda in vseh zatiranih.

Lenin je živel in se boril v najusodnejših dneh novejše zgodovine. Živel je in ustvarjal v času, ko je moralo človeštvo napraviti preokret v razvoju.

Stari kapitalistični sistem in posledice, ki jih je povzročil (izkoriščanje delavskega razreda, zatiranje, krize itd.), je bilo treba prebiti in utreti pot novemu svetu, svetu socializma. To veliko zgodovinsko nalogo so izpolnili ruski delavci in kmetje pod Leninovim vodstvom in ob podpori mednarodnega proletariata.

Odtlej, zlasti med drugo svetovno vojno in po njej, si je socializem z raznimi sredstvi in po različnih poteh ter v različnih pogojih čedalje pogumneje utiral pot in si jo še utira, in sicer skozi razne razpoke ter v različnih oblikah. Socializma ne more nobena sila niti zadržati niti uničiti. Življenje ga zahteva, prej ali slej mora zmagati povsod, če želi človeštvo napredovati, to pa želi. Za to se bori delavski razred in najnaprednejše sile na svetu.

Do kdaj morajo biti zamenjane oziroma izdane delovne knjižice

Izvršni svet Ljudske republike Slovenije je izdal v začetku meseca decembra 1954 odlok o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Uradni list LRS 48—1954). Nove delovne knjižice morajo biti zamenjane, oziroma izdane do 1. aprila 1955.

Da bodo delovne knjižice lahko do tega roka izdane, je v zvezi z 2. točko zgoraj imenovanega odloka izdal OLO Celje »Odredbo o rokih vložitve prijav za izdajo delovnih knjižic«, ki je objavljena v današnji številki »Celjskega tednika«.

Vse gospodarske in družbene organizacije, urade in zavode ter zasebne delodajalce na območju Okrajnega ljudskega odbora Celje opozarjamo na te odločbe, predvsem zato, da ne bo potem nepotrebnih izgovorov o neobveščenosti. Za prekrške zoper termine, zapopadene v odločbah, bodo kaznovani direktorji gospodarskih organizacij, oziroma druge odgovorne osebe.

Odločba Okrajnega ljudskega odbora predpisuje, da morajo biti vse prijave za izdajo delovnih knjižic vložene pri Biroju za posredovanje dela v Celju do 1. februarja 1955. Ta rok je določen zaradi tega, da potem Biro za delo lahko izda in zamenja do 1. aprila 1955 vse delovne knjižice.

Mnoga podjetja še ne morejo izvesti zamenjave delovnih knjižic, ker njihovi delavci čakajo na zaslišanje prič pri Zavodu za socialno zavarovanje, da na ta način dokažejo delovno dobo. Toda kljub takim primerom morajo podjetja za te delavce do 1. februarja 1955 vložiti prijavo za izdajo delovne knjižice, vendar pa predlože za njih samo doslej izročena dokazila o delovni dobi. Ostalo delovno dobo bo treba naknadno reševati in vpisovati.

Podjetja in ustanove ter zasebni delodajalci morajo pohiteti, ker je čas do 1. februarja dokaj kratek, vendar dovolj dolg, da se vse prijave lahko pravočasno vlože. Biro za posredovanje dela sprejema prijave vsak dan *razen srede* od 8 do 12 ure.

S SEJE ZDRUŽENEGA KOMITEJA ZKS ZA OKRAJ CELJE IN ŠOŠTANJ

VZGOJA LJUDI
JE OSNOVNA NALOGA KOMUNISTOV

V torek dopoldne je bila pod predsedstvom sekretarja tov. Franca Simoniča skupna seja okrajnega komiteja ZKS za celjski in šoštanjski okraj, kjer so bili navzoči poleg članov komiteja tudi sekretarji političnih vodstev desetih bodočih komun v obeh okrajih.

Tokrat sta bili na dnevnem redu dve zelo važni in aktualni vprašanji za bodoče delo komunistov v delavskih kolektivih in med ljudskmi množicami: ideološka vzgoja v organizacijah Zveze komunistov ter v ostalih množičnih organizacijah in društvih ter razprava o novem plačnem sistemu. Iz poročila sekretarja mestnega komiteja v Celju, tov. Olge Vrabičeve in iz daljše razprave se je dalo razbrati, da organizacije Zveze komunistov v okraju niso storile dovolj za poglobitev ideološkega dela med svojim članstvom, kakor tudi ne v ostalih organizacijah in društvih, kjer je pravzaprav torišče političnega dela komunistov. V razpravi je prišlo predvsem do izraza dejstvo, da komunisti večkrat zaostajajo za političnim dogajanjem, prepočasi in premalo odločno reagirajo na razne negativne pojave, naše uspehe in našo stvarnost pa večkrat manj učinkovito in prepričevalno posredujejo ljudskim množicam. Organizacije so premalo storile, da bi bili delavci v proizvodnji ne samo nosilci socializma samo na gospodarskem področju, temveč ravno tako tudi nosilci in usmerjevalci politično vzgojnega dela.

Naloge o idejno vzgojnem delu, ki jih je nakazal VI. kongres ZKJ ter III. kongres ZKS so izredno važne za komuniste, čeprav komunisti v vsakdanji praksi večkrat na njih pozabljajo ter se izgubljajo v raznih manj važnih vprašanjih. Komunistična inteligenca, ki bi morala biti vzor ideološkega dela med množicami, pa se večkrat po teoretskem znanju ne razlikuje od povprečnega komunista. Tej inteligenci so ponajvečkrat nejasni kulturni problemi in pojmi ter vsled tega posamezniki radi zapadajo v malomeščansko miselnost. Kulturno vzgojne probleme komunisti največkrat najmanj obvladajo in ker se čutijo, da jim niso kos, ne vplivajo na te probleme, da bi se razvijali v naprednem in marksističnem duhu, temveč jih največkrat samo registrirajo. V Celju n. pr. je dolga vrsta kulturno prosvetnih ustanov od gledališča, Ljudske univerze, pokrajinskega lista pa tja do raznih kulturnih prosvetnih društev, ki so prepuščena največkrat posameznim komunistom, okrajna politična vodstva pa za njihovo usmerjanje premalo skrbe.

Tudi študij so v organizacijah Zveze komunistov prepuščali več ali manj stihiji, delo je bilo kampanjsko, medtem ko so se v zimskem času seminarji, ki obravnavajo zaenkrat predvsem aktualna politična in gospodarska vprašanja, dobro obnesli. Zanimanje za njih je veliko in tudi udeležba je dobra, kljub slabostim, da ponekod prihajajo na seminarje nepripravljeni, kar pomeni, da komunisti premalo spremljajo naš tisk. To potrjuje tudi dejstvo, da je v Celju zelo malo naročnikov na marksistični revialni tisk, saj je v Celju naročenih na Našo stvarnost komaj 9, na Socialistično misel 30 in na Komunista 120 naročnikov.

Na seji so ugotovili še nekaj kritičnih problemov kot n. pr. da so delavska društva Svobode v okraju postavljale izobraževalno delo na zadnje mesto, da je v knjižnicah še vedno premalo marksistične literature, da se Ljudska univerza premalo bavi s predavanji iz politično družbene in idejno vzgojne problematike ter da se ekonomski vzgoji delavcev posveča premajhna pozornost.

Sekretar okrajnega komiteja tovariš *Fran Simonič* je poudaril, da je še premalo storjenega glede ideološke vzgoje na naši vasi ter da so morali v nekaterih krajih zaradi slabe udeležbe zapreti nekatere kmetijske nadaljevalne šole. Od 13 Svobod v okraju delajo najboljše v *Štorah* in *Libojah*, kjer posvečajo tudi ideološko vzgojnim problemom precej truda, najslabša pa je Svoboda v *Žalcu*, ki ima sicer vse pogoje za uspešno delo, vendar se tam spuščajo v osebne spore, namesto da bi se posvetili delavsko-kmečkim problemom.

Na seji so obravnavali še vrsto perečih vprašanj kot je vprašanje šolske mladine in njene vzgoje, kjer je opaziti razne dekadenčne pojave, vpliv tuje miselnosti, ogrevanje za zapadni način življenja in pomanjkanje patriotične zavesti. S tem v zvezi so prišli do zaključka, da bo treba mladini po šolah posvetiti večjo skrb ter se zanimati, kaj mladina sploh proučuje v marksističnih krožkih po šolah in kakšna je njena vzgoja. Med komunisti je tudi zelo malo aktivnih članov celjske knjižnice, saj je od 7.000 izposojevalcev knjig razmeroma majhen odstotek komunistov. Komunisti bodo morali podpreti prizadevanje Prešernove družbe, da bo prišla Prešernova knjižnica v roke delovnim ljudem v veliko večjem številu kot dosedaj. V Celju je kar se tega tiče dokaj žalostno stanje, saj je v Metki, ki je v tem pogledu najboljši kolektiv, samo 120 naročnikov, v Tovarni emajlirane posode, ki ima nad 1000 delavcev, komaj 57 naročnikov, v Cinkarni pa sploh ni naročnikov. To ni nič kaj lepa slika organizacij ZK in sindikalnih podružnic v teh kolektivih. Komunisti nudijo tudi premajhno pomoč sindikalnim organizacijam, ki so največkrat prepuščene same sebi, čeprav je njihovo delo v pogledu vzgoje delavstva še izredno važno.

Na kraju je tov. Riko Jerman pojasnil namen in bistvo novega plačnega sistema, ki bo stimuliral dobre delavce, ki imajo dober odnos do dela, dvigajo storilnost ter štedijo stroje in surovine.

PREDSEDNIK TITO
se vrača v domovino

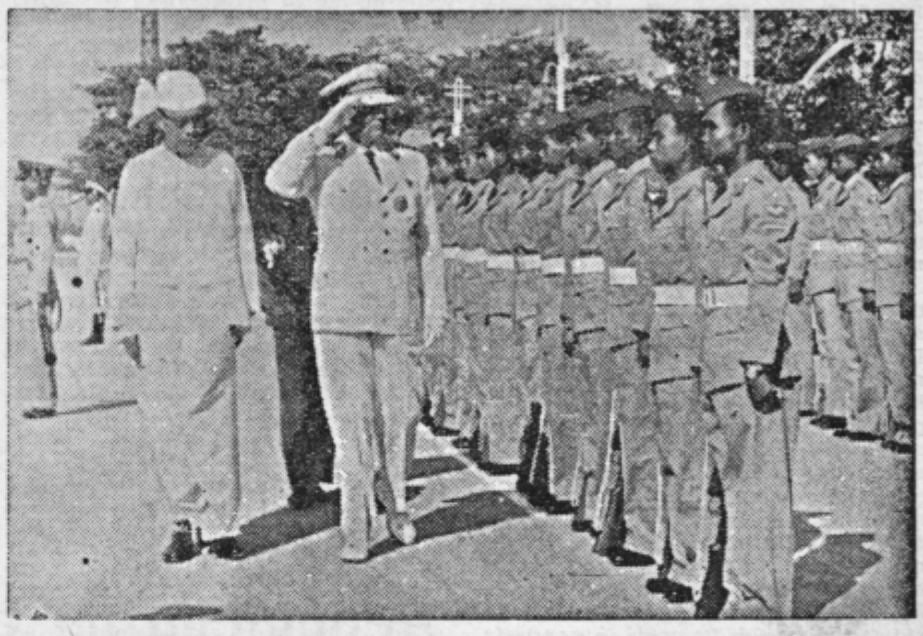

Po uspešno zaključeni misiji v Indiji in Burmi se je maršal Tito s svojim spremstvom vkrcal na Galeba ter se vrača preko južne Indije v domovino, kjer ga že vsi nestrpno pričakujemo.

Na povratku se bo Maršal izkrcal še v Madrasu ter bo na neuradnem obisku prepotoval južno Indijo, prisostvoval konferenci kongresne stranke, v Bengalore si bo ogledal več tovarn, obiskal bo Majsor na višavju sredi južne Indije, v mornariškem oporišču Kočin se bo pa zopet vkrcal in nadaljeval potovanje mimo Adena in Sueza. Na povratku se bo sestal tudi z egiptovskim predsednikom Naserjem.

Slika prikazuje maršala Tita ob pregledu častnega oddelka burmanske vojske.

Kaj predvideva nov plačilni sistem

Čeprav je bilo o novem plačilnem sistemu že precej razpravljanja na sestankih, vendar dober del delovnih ljudi še vedno ne ve, v čem bo nov plačilni sistem različen od starega. Dogaja se tudi, da ljudje nasedajo raznim zlonamernim parolam, katerih iniciatorji so raznovrstni sovražniki naše družbene ureditve. V ta namen se bomo okoli predvidenega načina nagrajevanja nekoliko podrobneje pomudili.

Okrajni in mestni ljudski odbor sta nedolgo od tega izdelala okviren načrt bodočega sistema nagrajevanja, na osnovi katerega bodo vsa industrijska podjetja v celjskem in šoštanjskem okraju prilagodila tudi svoje tarifne pravilnike. Dosedaj je bilo zelo težko najti v okviru sedanjega plačilnega sistema primerno stimulacijo za nagrajevanje tistega dela delavstva, ki za izboljšanje storilnosti dela, kvalitetnih izdelkov in čuvanje osnovnih sredstev največ doprinašajo. Istočasno je sedanji način nagrajevanja imel tudi to negativno stran, da ni vzpodbujal delavstva k boljši kvaliteti, večji storilnosti itd. V bodoče predvideva nov načrt plačilnega sistema vse te važne postavke, ki bodo na eni strani pravično nagrajevale dobre delavce, hkrati pa dvigale storilnost dela v naši industriji.

Po novem plačilnem sistemu bodo delavci v proizvodnji plačani po učinku in bodo za presežek delovnih norm dodatno plačani. Seveda bo treba najprej temeljito proučiti delovna mesta in jim določiti take norme, ki bodo najbolj odgovarjale. Poleg tega bodo podjetja morala ocenjevati delavce po treh najvažnejših kriterijih ki jih navajamo:

Prvi kriterij vsebuje izkoriščanje delovnega časa in hitrost pri delu. Delavci, ki med delovnim časom postopajo in je njihovo delo izredno počasno, ne bodo dobili nobene točke. Tisti, ki so na svojem delovnem mestu vztrajni in delajo normalno, bodo zadostno ocenjeni s štirimi točkami. Tisti delavci, ki uspešno izkoriščajo delovni čas in hitro delajo, bodo dobili tudi po osem točk. Dobri delavci z razmeroma hitro delovno zmogljivostjo si bodo lahko prislužili dvanajst točk, odlični pa tudi po šestnajst točk.

Drugi kriterij vsebuje kvaliteto dela in zanesljivost pri delu. Ocene in točkovanje se gibljejo po tem kriteriju ravno tako od štirih do šestnajstih točk. Delavci, ki so dostikrat opominjani in je njihova kvaliteta dela slabša, bodo dobili manj, boljši in odlični pa več.

Točkovanje po tretjem kriteriju je nekoliko drugačno. Tu gre predvsem za ocenjevanje odnosa do osnovnih sredstev, to se pravi, do čuvanja strojev, surovin, vsebuje red in snago na delovnem mestu itd. Tudi tu nezadostno ocenjeni ne dobijo nobene točke, zadostni ko eno, dobri dve, zelo dobri tri in odlični delavci štiri točke.

Kot vidite si bo lahko odličen delavec lahko nabral kar šestintrideset točk, ki bodo dvignile odstotek premijske plače.

Pri tem pa je treba poudariti dejstvo, da bodo na osnovi teh kriterijev v zvezi tudi sprejemi na delovno mesto in odpusti. Delavec, ki po vseh treh kriterijih ne bo dosegel vsaj devet točk, ne bo mogel ostati na delovnem mestu, ki ga zavzema. Novi delavci bodo morali prestati preizkusno dobo, ki bo verjetno trajala tri mesece in bodo dobivali za 10% manjšo plačo, kot jo predvideva tarifni pravilnik vse dokler ne dosežejo devetih točk. Poudarjamo, da mora vsak delavec to osnovno število točk doseči na osnovi vseh treh kriterijev in ne zadostuje, da si prisluži vseh devet točk zgolj na osnovi kvalitete oziroma pridnosti in hitrosti dela.

Nov plačilni sistem predvideva tudi nove plačilne razrede, ki bodo služili kot osnova za sestavo novih tarifnih pravilnikov. Nov plačni razred bo imel 14 plačilni razredov, in sicer: 30, 32, 35, 38, 41, 44, 47, 51, 55, 59, 63, 67, 71 in končno 76 dinarjev na uro. Iz tega se vidi, da bodo nekatera podjetja imela veliko višje tarifne postavke v pravilniku.

Okrajni in mestni ljudski odbor sta predvidela tudi način določevanja kriterija dodatnega urnega zaslužka. Ker je ta tabela preobširna in je ne moremo v celoti objaviti, bomo posredovali samo nekaj primerov.

Vzemimo najprej tri začetnike na istem delovnem mestu, ki imajo v tarifni postavki 30 din na uro. Prvi je slab in še ni dosegel predpisanih 9 točk, zato bo utrpel 10% odbitka. Drugi je dosegel 10 točk in bo poleg plače imel še 0,32% pribitka za vsako delovno uro. Tretji se je že v začetku odlično izkazal in dosegel 36 točk, zato dobi 2,40% pribitka na delovno uro.

Sedaj vzemimo primer dveh srednje kvalificiranih delavcev z 51 dinarji urne plače. Prvi dosega komaj 10 točk pri ocenjevanju, zato bo imel 0,60% pribitka. Drugi je odličen in bo poleg osnovne urne plače prejemal še 3,52% pribitka.

Naposled vzemimo v najvišjem plačilnem razredu dva kvalificirana delavca. Prvi ne doseže več kot 10 točk, zato bi imel komaj 0,72% dodatne plače na uro. Drugi izpolnjuje vse pogoje za odličnega delavca (36 točk), zato bo njegov pribitek znašal 6,08% na uro.

Vse to dokazuje, da je predvideni plačilni sistem to vprašanje temeljito uredil. Dobri delavci bodo imeli vzpodbudo za boljše delo, medtem ko bo slabše nov sistem prisilil, da se bodo trudili in dosegali boljše rezultate.

V zvezi z novim načinom nagrajevanja delavcev pride v ospredje tudi neka druga stvar, ki je ne smemo prezreti. Potrebno bo dosledno vztrajati na tem, da bodo delavci na svojih delovnih mestih po predpisih in pravično ocenjeni, ker le tako bo nov plačilni sistem na zdravih osnovah v korist delavcev in večje storilnosti dela. To nalogo bodo morale spremljati predvsem sindikalne podružnice, ki so z novim plačilnim sistemom dobile zelo važno, če že ne najvažnejšo vlogo.

Nekaj o sporedu celjskega radia

Celjska radijska postaja je začela delovati v dnevih Ostrožnega in veličastne prireditve »Štajerska v borbi«. Ker ljubljansko postajo Celje (kakih 6000 naročnikov) slabo sliši, se je Mestni ljudski odbor odločil, naj celjski oddajnik vztraja še naprej, oskrbel je za sredstva, za prostor in za najpotrebnejše osebje. imenoval pa še poseben svet, ki naj bi skrbel za utrditev in program mlade ustanove.

V kratkem času se je pokazalo, da ni ravno lahko nuditi dnevni spored. Ni dovolj, da so tu sotrudniki vseh vrst, treba je mnogo najrazličnejšega dela, da se program v redu zbira, ureja in oddaja. Prav zato se je radijski svet, ki ga vodi tov. Igor Ponikvar, odločil, naj bi namesto dnevnega programa, kakršen je bil doslej, Celje oddajalo samo širši nedeljski spored in sicer v dopoldanskem času od 10 do 11,30 na valu 202.

Program bo v celoti naslonjen na lokalno kulturno-umetniško zmogljivost (gledališče, pevske zbore, orkestralno glasbo, na delo celjskih književnikov), objavljal bo poljudno znanstvene objave celjskih strokovnjakov na različnih področjih, dajal tedenska poročila iz komunalne dejavnosti in tedenske preglede iz različnih delovnih področij, imel bo tudi otroško in športno oddajo in seveda svoj redni glasbeni program lahke, narodne in zabavne glasbe.

Vsi, ki kakorkoli lahko pripomorejo k pestrosti, kvaliteti in mikavnosti celjskega radijskega programa, se obračajte na I. gimnazijo, telefon 21-40, poštni predal 110, ali na Trgovinsko-gostinsko zbornico, tel. 26-71.

TAKOJ SE VPIŠITE V ČLANSTVO PREŠERNOVE DRUŽBE, DA NE OSTANETE BREZ KNJIŽNIH ZBIRK, KOT SO OSTALI TISOČI LETOS!

Pogled po SVETU

Četrto stoletje že pišemo od takrat, ko je znani italijanski vojskovodja Montecuccoli vodil svoje najemnike po Evropi od Turenne do Banata in spotoma zapisal eno najbolj zanimivih teoretičnih knjig o vojni in vojski. Ko smo pred kratkim brali, kako so strašansko poskočile delnice vojne industrije in to od Bonna in Tangerja do Washingtona, bi se utegnili spomniti na tiste strani Montecuccolijevega pisanja, kjer govori o denarju in vojski (gl. Luigija Cadorno, Le piu belle pagine di R. M.) Možak je sicer živel v času razpadajočega fevdalizma in je moral dokazovati, kakšne prednosti ima stalna vojska, toda napisal je vse tako, kakor se je zgodilo tudi zdaj po pariških sporazumih. In borzni barometri se le redkokdaj zmotijo. Zabeležili so nov instrument, ki bo pognal v žile evropskega Marsa novo življenje v težki industriji in s tem seveda poživil nešteto drugih gospodarskih dejavnosti, vplival pa tudi na vsa druga življenjska področja. Nemci, vsaj nekateri, skušajo sicer to prikriti, toda nobeno figovo pero ni dovolj veliko, da bi prikrilo golo resnico: Čeprav mir še ni sklenjen, je premaganec dobil v roke orožje in nobena kontrola, nobena mednarodna organizacija mu ga ne bo izvila iz rok.

Mendès-France si namreč prizadeva, da bi tako organizacijo vendarle vzpostavil. V Italiji je še nekako šlo, kajti Italijani lahko samo pridobe, nič pa ne morejo izgubiti. Nemci pa imajo v rokah velike adute, zato so ga sprejeli z grožnjo, da bodo ne glede na naddržavne institucije, predvidene s pariškimi sporazumi, proizvajali vse vrste orožja razen ABC (atomsko, bakterijsko in kemijsko). No, z Adenauerjem sta se potem nekako poravnalo glede te bodoče agencije za proizvodnjo in razdeljevanje orožja, pri kateri bo verjetno še večkrat prišlo do zapletov. Sporazumela sta se tudi zaradi Posaarja in naprosila ZDA in Anglijo, da bosta posaarskemu statutu za poroka.

Anglija ima do Agencije še vedno svoje stališče. Ne mara se izenačiti z evropskimi partnerji, drži se ob strani kakor pri Skupnosti za premog in jeklo. To se pravi, da ji je še vedno pri srcu — splendidna izolacija, sijajna osamljenost, klasična oblika angleške politike v Evropi.

SZ pa je zoper evropsko integracijo (ZEZ) poslala že tretjo noto, češ da je to zoper vse dosedanje pogodbe in da bo škodovala tudi ideji o mirnem sožitju, koeksistenci med narodi. Uprla se bo tudi, če bi severni svet (Norveška, Danska, Švedska in Islandija) v celoti pristopil k Atlantskemu paktu. Finska po mnenju SZ v Severni svet sploh ne sme. Zoper pariške sporazume pa je tudi Ollenhauer, vendar, pravi, da pri tem s kominformom sploh ne bo sodeloval. Njegovo mnenje o združeni Nemčiji je podobno kakor Nehrujevo, ki z Vzhodno Nemčijo ne vzpostavlja stikov, ker ji noče dati mednarodnega priznanja.

Poravnati spor med Vzhodom in Zahodom bo težko, čeprav je napetost popustila. Skoraj praznih rok je iz Pekinga v Newyork prišel Hammarskjoeld. Kitajska je stavila pogoje, ni šla na kolena. Šele ko bodo izpuščeni v ZDA kitajski študentje, v Pekingu pa ameriški letalci, se bodo začela pogajanja, najbrž za vstop Kitajske v OZN. Generalni sekretar je izjavil, da je to popolnoma naravno, toda v ZDA bo treba premagati marsikaj, preden bodo na to pristale. Beseda admirala Radforda, da bi bila blokada Kitajske najboljši razgovor s Kitajci in da bi uporabil atomsko bombo takoj, čim bi Severna Koreja napadla južno, ne visi v zraku, čeprav jo je izrekel vojak. So sicer znamenja, da bo Amerika v prihodnje potisnila v ozadje skrajno desnico, ki jo zastopajo Nixon, Knowland in Mc Carthy, toda do priznanja Kitajske je še dolga pot. Slišijo se že glasovi, da bi v tem primeru tudi nacistična Formoza morala še vedno sedeti v OZN, kar pa je nesmisel. Sodijo, da prav zaradi tega čudnega odnosa do vlade 600 milijonskega naroda Dagova pot v Peking ni naletela pri Nehruju na posebno odobravanje in da so ga zato v Indiji sprejeli »z najmanjšo možno stopnjo vljudnosti, ki jo predvideva protokol.« Če bodo ZDA vozile bolj srednjo pot, bodo to pokazale tudi s tem, da bo njihova pomoč manjša, bolj ozkosrčno kapitalistična. Trumanovo tehnično pomoč so pravzaprav že ukinili, pa tudi Stassenova Uprava za poslovanje s tujino ne bo več samostojna, češ da preveč stane.

Kam pa ameriška politika še vedno rine, se vidi iz dogodkov v Costarici, kjer je s pomočjo Nicaraque po guatemalskem receptu baje hotela zmagati delniška družba United Fruits, ker ji je bil costariški predsednik preveč levičarski. Vidi se tudi iz obnašanja ameriškega generala Collinsa, ki zdaj v Južnem Vietnamu uri kontrarevolucionarno vojsko in jo pripravlja za to, da bi Južni Vietnam pristopil k SEATO paktu. Sovjetska zveza se je pritožila v Angliji, češ da bi morala izročiti pritožbo Severnega Vietmana udeležencem ženevskega kongresa. Anglija tega ni storila, ker ji je najbrž prav, če desničarski ekstremisti zapirajo, mučijo in ubijajo Vietminhove pristaše. Foreign Office je odgovoril, naj se Sev. Vietnam obrne na Mednarodno komisijo za kontrolo premirja.

Prepad med Vzhodom in Zahodom je še bolj zarežal ob pogodbi med Turčijo in Irakom, ki ima odločno »protikomunistično vlado«. Toda ta pogodba tudi Egiptu ni všeč, ker trga mrežo Arabske lige. Turčija namreč veže Atlantski pakt s SEATO paktom, ker je povezana s Pakistanom, Egipt pa bi zaradi utrditve arabske politike rad obdržal proste roke. Toda tu je že narejeno: Irak je že dobil prvo pošiljko ameriškega orožja, najbrž v redu, le premalo reaktivnih letal.

In končno: kdo bi mislil, da živi vojni zločinec, belgijski esesovec, reksist Degrelle v Španiji in prihaja celo na diplomatske zbore. Da je SZ že drugič povabila Japonsko, naj vzpostavi z njo diplomatske stike, da pa se Japonci obirajo! Da se je Burma zavzela za Izrael, ki ni bil povabljen na azijsko-afriško konferenco iz obzirnosti do arabskih držav, da pa se še ne ve, če bo uspela! In da ima Anglija na vidiku velik atomski škandal — izginila je namreč aktovka z dokumenti o mirnodobski uporabi atomske energije, prav v istem času, ko so v SZ oznanili, da bodo objavili dejstva o svojih atomskih centralah, in ko je Hruščev moskovskim komsomolcem naročal, naj kolonizirajo Kazahstan, ustanove tam družine, kajti SZ rabi še 100 milijonov ljudi. In še last not least: Harry Nkumbulla je izjavil, da ni sile, ki bi lahko zatrla človeško željo, da se narod vodi sam. Govoril je kot zastopnik Centralne Afrike na račun kolonialnih gospodov in pri tem pokazal na osvobodilna gibanja v Severni Afriki. S tem je povedal eno izmed velikih resnic, s katero je šlo v spopad s fašizmom tudi naše narodno osvobodilno gibanje. T. O.

Z zasedanja gospodarskega sveta pri LOMO Celje

Pereči problemi obrtništva v Celju

Pretekli teden je bila na Ljudskem odboru MO Celje seja Sveta za gospodarstvo, na kateri so člani gospodarskega sveta v glavnem razpravljali o problematiki obrtništva v Celju. V skoraj triurni, prav živahni, medsebojni debati so ljudski odborniki iskali najrazličnejših načinov, kako bi problem obrtništva rešili tako, da bi zadovoljili potrebe prebivalstva in obenem potrebe investicijske izgradnje.

Posebna komisija pri LOMO, ki ji je predsedoval tov. *Kokalj Stane*, je ugotovila, da je obrtništvo v Celju v primerjavi s predvojnim stanjem porazno padlo. Vzroki so v glavnem v tem, da so mnoge obrtne delavnice, ki smo jih po vojni v Celju na debelo ustanavljali, prešle v industrijo. Povojne prilike pa so, razumljivo, terjale pretežno usluge za investicijske izgradnje. Tako je malone 95% vseh obrtnih delavnic izvrševalo investicijska dela — to velja tudi še danes — pičlih 5% razpoložljivega časa pa je obrtnik lahko posvetil izvrševanju drobnih uslug posameznikom. Zato ni nič čudnega, če danes v Celju le z največjo težavo (»po dobrih zvezah«) prideš do kakih drobnih obrtniških uslug.

Po statističnih podatkih je bilo leta 1954 v Celju 76 obrtnih delavnic socialističnega sektorja s 740 zaposlenimi, privatnih obratov pa je bilo v istem letu 371 s 692 zaposlenimi. Statistično je tudi ugotovljeno, da je pred vojno pri 18.000 prebivalcih bil vsak 13 človek zaposlen v kaki obrti, medtem ko je danes — pri 26.000 prebivalcih, komaj vsak 18. človek zaposlen v obrtništvu.

Tudi vajenci v obrtništvu močno upadajo in že so celo obrti, kjer vajenca sploh ni moč dobiti. Kritične v tem pogledu so predvsem dimnikarska, pleskarska, pa tudi mesarska obrt. Vzgoji tega kadra bo v bodoče treba posvetiti vso pozornost, če nočemo, da bi v nekaj letih te obrti sploh zamrle.

Če pa bi hoteli zadostiti splošnim potrebam in nekako uravnovesiti obrt s številom naraščajočega prebivalstva, bi morali letno v Celju vključiti v obrt najmanj 200 novih obrtnih delavcev.

Socialistični obrati nimajo zadostnih kapacitet odnosno kapacitete so, vendar služijo v glavnem drugim (industrijskim) in ne obrtniškim svrham. Pomanjkanje obrtniškega kadra pa je zlasti občutno v gradbeništvu in kovinarski stroki.

Zaradi pomanjkanja obrtniškega kadra (predvsem mizarskega, cementninarskega in ključavničarskega) večkrat v gradbeništvu tudi investicijske gradnje ne morejo biti začasno izgotovljene — kot je poročal na seji direktor Betona Celje. V preteklem letu so morali na več stavbah prenehati z delom, ker obrtnikov teh strok ni bilo mogoče dobiti v zadostnem številu. Tudi za to leto bo celjsko gradbeno podjetje v veliki zadregi zaradi pomanjkanja obrtnikov, saj nimajo niti za eno tretjino del zasiguranih obrtnih strokovnjakov. Stanje je kritično tembolj, ker tovrstnega kadra ne moremo kar čez noč vzgojiti. Sicer bo letos »Beton« povečal kapacitete v svojih obrtnih obratih, tako v slikarski, kleparski, cementninarski, mizarski in ključavničarski stroki. Ker pa je treba računati tudi z mrtvo sezono v gradbeništvu in bi bilo treba nemara v drugem letu kapaciteto v obrtnih obratih spet znižati, je padel umesten predlog, da bi v mrtvih sezonah smeli delati delavci v obrtnih delavnicah tudi za tretjo osebo. Njihove storitve naj bi bile konkurenčne napram storitvam privatnikov.

Občuten padec obrtništva v socialističnih obratih pa je brez dvoma tudi zaradi tega, ker socialistična podjetja kvalificiranih obrtnih moči niso mogla tako visoko plačevati kot privatniki in je zato rezervna obrtna delovna sila raje iskala dela pri privatniku, kjer je zaslužila ponekod tudi 100% večjo plačo. (Pri Šumečniku je na primer kvalificiran delavec zaslužil do 30.000 din ali pa še več, medtem ko je v socialističnem obratu prišel v najboljšem primeru na 15 do 18.000 dinarjev.)

Zaradi pomanjkanja obrtniškega kadra je povsem razumljivo, da v Celju na debelo cvete tudi šušmarstvo med obrtniki. Obrtni delavec, ki v socialističnem obratu odbije svojih 8 ur, popoldne pač ne drži križem rok in zasluži večkrat »po strani« toliko ali pa več, kot znaša njegov mesečni zaslužek. Zato bi bilo vsem najbolj ustreženo, če bi taki — iskani obrtniki — smeli legalno izvrševati Celjanom svoje usluge, seveda po konkurenčnih cenah.

Da bi se obrtništvo v Celju spet poživilo in postavilo na noge, so na seji gospodarskega sveta odborniki sprejeli različne sklepe. Uvedli bodo pavšalni davek za vse socialistične obrtne delavnice, pavšal pa bodo lahko imeli tudi nekateri privatni obrtniki, ki ne bodo kazali kapitalističnih tendenc, predvsem pa tisti obrtniki, ki bodo zaposlovali več vajencev (v izumirajočih strokah).

Na seji so padli tudi predlogi za ustanovitev nekaterih novih obratov v Celju. Formirali bodo neko zidarsko podjetje, združeno s tesarskim, mizarsko-parketarsko podjetje, slikarsko-pleskarski obrat ter avtomehanični in elektroinštalaterski obrat. V teh socialističnih obratih bi lahko zaposlili približno 160 novih delavcev. Že obstoječe kapacitete pa nameravajo izkoristiti tako, da bodo iz privatnih obratov ustanovili nekatere nove socialistične, uslužnostne obrate. Tako bi se na primer lahko združilo Mizarstvo Golob z gaberskim Jezernikom, kjer bi kapaciteto od 16 zaposlenih dvignili na 50, kar bi se v Celju že kar precej poznalo.

Regulacija na celjskem ovinku uspešno napreduje

Lani začeta dela pri regulaciji na celjskem ovinku so se v nekaj mesecih zelo razvila. Pravzaprav so to pripravljalna dela, ki jih je treba dokončati pred odločilnim naskokom, oziroma pred glavnimi regulacijskimi deli. Malokje imajo tako izredno težavno nalogo, kot jo ima celjsko podjetje »Beton« pri regulaciji Savinje. Vzporedno pravzaprav pred ureditvijo novega korita Savinje, je treba prestavili železniško progo in cesto, ki veže središče Celja z Bregom. Šele ko bodo ti dve vzporedni nalogi končani, bo podjetje lahko izvršilo glavna dela.

Za pripravljalna dela so si postavili zelo kratek rok, nad katerim so nekateri strokovnjaki zmajevali z glavo, ker so imeli pred očmi zimo, ki običajno zelo zavira gradbena dela. Toda izredno mila in gradbeni stroki naklonjena zima, je omogočila, da so s pripravljalnimi deli že celo dlje kot so predvidevali. Na severni strani ovinka reke Savinje so v strugi že postavljeni podporniki za bodoči zasilni železniški most, obenem pa je že tudi nasip, ki bo vezal novo progo z železniško postajo domala gotov. Leseni podporniki čakajo samo na železno konstrukcijo, ki jo bo za krajši čas posodila JLA. Tudi tako imenovani »celiski bazen« se je proti severu zelo razširil. Izkop bodoče struge bo kmalu za prvo fazo končan, ker če bi kopali bolj, bi se lahko zgodilo, da bi Savinja vdrla po novi strugi prej kot bi bilo gradbenikom prav. Najkritičnejša točka je bil zasilni most na južni strani celjskega ovinka, kjer bo v poznejšem času treba napravili definitiven most čez bodočo strugo Voglajne. Ker pa je čas razmeroma kratek, bodo zaenkrat postavili zasilni most, tako da bo s 1. majem železnica že lahko uporabljala novo progo, potem pa bodo oba dosedanja železniška mosta podrli in dokončno uredili novo strugo Savinje.

Poleg tega je podjetje »Beton« že zelo daleč z deli, ki spadajo pravzaprav že v prava regulacijska dela. Vsak lahko opazi, da pri drugem železniškem mostu v smeri proti Laškem, Savinja naravnost dere. Pod mostom so strugo Savinje že poglobili približno za en meter. Poglobili jo bo treba vse do mosta v Pečovniku. S tem bo nivo Savinje padel za en meter in z njim vred tudi talna voda, kar je ogromna pridobitev za urbanistiko in regulacijski načrt mesta Celja sploh.

Če ne bo kakšnih izrednih zaprek, bodo spomladi na gradbišču regulacije Savinje začeli z glavnimi deli. Takrat bo delalo predvidoma najmanj še 200 novih delavcev ter še mnogo več strojev in ostale mehanizacije. In vendar v letošnjem letu ne moremo govoriti o izvršitvi pretežnega dela regulacijskih del. Savinja bo morala disciplinirano teči po novi strugi vse do izliva Sušnice. Poleg tega bo treba »odvzeti« zahrbtno »naturo« Voglajni, ki je lansko leto povzročila toliko škode. Tudi njo bo treba regulirati, ji pospešiti hitrost toka, pri čemer bomo končno obračunali tudi z nesnosnim smradom, ki da ta potok razširja po mestu. Na vrsti bodo tudi ostali pritoki Savinje in Voglajne, toda za pisanje o vseh teh delih imamo še dovolj časa.

Celjani smo kar predolgo čakali in morali doživeti veliko katastrofo, da se je vprašanje regulacije Savinje premaknilo iz mrtve točke. Najbrž se nam tudi zaradi tega zdijo regulacijska dela vse prepočasna. Toda če smo že tako dolgo čakali, bomo tudi sedaj potrpeli, ko vidimo, da bodo vode v celjski kotlini ukročene in se bodo »ravnale« tako kakor bo hotel človek in ne več, kakor so bile tisočletja navajene.

Radio Celje bo oddajal na valovni dolžini 202 metra

Poslušalci celjskega radia so lahko nekajkrat ugotovili, da so bile oddaje prekinjene zaradi poskusnih oddaj na različnih valovnih dolžinah od 190 do 240 metrov. Kolektiv radia je poskusne oddaje vršil z namenom, da bi poiskal najugodnejše področje, na katerem ni motenj drugih močnejših oddajnikov. Nujnost, da se valovna dolžina »preseli« višje od 190 metrov izhaja iz zahteve številnih radijskih poslušalcev, ki imajo sprejemnike starejšega tipa in ki področja 190 metrov sploh nimajo. Po dolgih in neuspešnih poskusih je končno uspelo poiskati primerno področje, ki bo vsaj delno zadovoljilo poslušalce. Od nedelje, 22. t. m. ko se istočasno uvaja nedeljski dopoldanski spored od 10. do 12. ure, bo radio Celje oddajal na valovni dolžini 202 metra. Ob tej priliki prosimo poslušalce, da sporočijo, kako sprejemajo program, istočasno pa so zaželjene tudi pripombe in predlogi k programu.

Sadjarji, ne odlašajte, da ne bo prepozno!

Čiščenje in škropljenje sadnega drevja v spodnji Savinjski dolini

Zimska akcija zatiranja škodljivcev in bolezni sadnega drevja traja do jeseni, ko odpade drevju listje, pa do takrat, ko drevesom nabrekne brstje. Ta akcija obsega razna dela: izsekavanje vseh suhih in na pol suhih dreves, čiščenje in pomlajevanje drevja, za kraje, ki so okuženi s kaparjem, pa tudi škropljenje. Vsa ta dela so na predpisih Uredbe o zatiranju škodljivcev in bolezni sadnega drevja obvezna za vse posestnike sadnega drevja.

Zaradi odpornosti proti škodljivcem in zato, da bi sadno drevje dajalo večje pridelke, pa je treba v jeseni ali spomladi tudi pognojiti.

Ker so vsa ta dela zelo važna za obstoj sadnega drevja, jih organizirajo in vodijo kmetijske zadruge in ljudski odbori. Zlasti za tehnično izvajanje akcije skrbijo pri kmetijskih zadrugah referenti za zaščito rastlin.

Kako napreduje to delo, je odvisno seveda od tega, kakšna je zadruga in od delavnosti tistega, ki mu je poverjeno to delo. Na področju spodnje Savinjske doline je vsekakor treba pohvaliti kmetijsko zadrugo v *Šempetru*, posebno pa kmete *Sp. in Zg. Grušovelj*. Tudi kmetijski zadrugi *Žalec* in *Gotovlje* sta se dobro lotili dela. Drugje pa so z delom bolj počasni, čeprav bi bilo treba izrabiti vsak primeren dan za čiščenje in škropljenje. Kmetijska zadruga *Griže* se je n. pr. šele lotila popravila škropilnice. S škropljenjem in čiščenjem odlašajo tudi kmetijske zadruge *Št. Andraž, Šešče, Prebold, Polzela* in *Petrovče*. V teh zadrugah najbrž ne bo mogoče v nekaj lepih dneh tik pred brstenjem poškropiti z maloštevilnimi škopilnicami vse sadno drevje. Odgovorni ljudje ne bodo mogli opravičiti neuspeha ali škode, ki bi nastala zaradi takega zavlačevanja dela. Zato začnimo takoj s to prepotrebno akcijo za obstoj sadnega drevja in ne odlašajmo, da ne bo prepozno!

L. F.

Načrti za dvig živinoreje v šoštanjskem okraju

Šoštanjski okraj predstavlja s svojimi planinskimi pašniki in dobrimi travniki najboljše pogoje za razvoj živinoreje, ki je zaradi tega tudi glavna panoga kmetijstva. V rastlinski proizvodnji se tu lahko razvijajo le specialne panoge, kakor sadjarstvo, hmeljarstvo, proizvodnja semenskega krompirja in temu podobno. Da bi se stanje v živinoreji izboljšalo, je OZZ sestavila načrt investicij za leto 1955, ki izgleda nekako takole:

Govedoreja: V okraju je okoli 10.000 glav živine, od tega 5660 krav ter 80 plemenskih bikov. Socialistična posestva imajo 230 krav in telic ter 19 bikov. Povprečna teža živine je 420—450 kilogramov, povprečna telivost krav pa 72%. Povprečna molznost krav znaša 1000 litrov, pri kravah pod molzno kontrolo pa 1800 litrov, na socialističnih posestvih pa do 2500 litrov. Številčno stanje živine še zdaleka ni zadostno, saj znaša na ha obdelovalne površine komaj 0,66 komadov goveje živine, kar je odločno premalo.

V okraju goje v glavnem še govedo belo—slovenske pasme, vendar se je začelo uvajati sivorjavo govedo, ki bo za te kraje bolj primerno in dobičkanosno.

Pod molzno kontrolo je trenutno 1235 krav. Od teh krav se vzreja sedaj 232 telet. Sredstva za to prispevajo OLO, OZZ in zadruge same.

Številčno bi stanje plemenjakov zadoščalo, vendar bi bilo treba zaradi hribovitega in raztegnjenega terena to število še povečati. V okraju je tudi 14 osemenjevalnih postaj, tako da pride letno 20% krav do umetne oploditve.

Da bo govedoreja zavzela tak obseg in tako kvaliteto, kot ji po njeni važnosti v kmetijstvu tukajšnjega okraja pripada, bo treba povečati v tem letu število goved za 2000 komadov, od tega bi znašalo število krav 60%. Pod molzno kontrolo je treba vključiti še 300 krav. Kupiti še 60 krav, bikov in telic sivorjave pasme. Z odbiro živine, dokupom dobrih krav in telic ter s povečanjem krmske osnovne baze povečati molznost za 200 kg na kravo. Poprečno težo klavne živine povečati za 50 kg pri odrasli živini in 10 kg pri teletih. Umetno osemenjevanje razširiti še v Šaleški dolini.

Zaradi propagande za izboljšanje živinoreje in pregleda doseženih uspehov bo treba v letu 1955 izvršiti rodovniška premovanja v Solčavi, Lučah, Rečici in Šmartnem ob Paki. Za nagrade najboljšim rejcem bodo razdelili 700 tisoč dinarjev, za kar je predvideno iz proračunskih sredstev 500.000, kmetijske zadruge pa bodo iz lastnih sredstev prispevale 200.000 dinarjev.

V zimskem času bodo prirejali predavanja o živinoreji, za predsednike živinorejskih odsekov bodo ustanovili tečaje, spomladi pa bodo obiskali posestvo v Kočevju.

Za vse zgoraj naštete izboljšave bodo znašali stroški 14,728.000 dinarjev. Delno jih bodo krili iz lastnih sredstev, ostalo pa iz okrajnega proračuna.

Celje nima dostojnega zabavišča

Človeka zabava sprosti in mu je dostikrat potrebna. Kdo more očitati človeku luksuz, če se hoče od časa do časa za kak poseben dogodek in praznik razvedriti? Toda, kje naj v Celju najde lokal, kjer bo lahko našel dostojno okolje? Poleg kavarne, kjer ni plesa, je tu še restavracija »Savinja« in »Pošta«, ki imata plesno glasbo. Toda v teh lokalih gost ne more biti nikoli prepričan, da mu ne bo skalil večera pijanec ali celo družba pijancev, ki zaradi prenapolnjenosti z alkoholom žalijo okolico, posameznike, se obnašajo naravnost živinsko in počenjajo stvari, ki spravljajo gostišča v luč razvratnih pristaniških beznic.

Ne pišem teh vrstic zato, da bi se zavzemal za ustanovitev kakega »elitnega« gostišča, kamor bi dovolili pristop frakarjem in toaletam. Še daleč ne. Videl pa sem po svetu popolnoma navadne restavracije in zabavišča, kjer lastniki niso nikoli dovolili, da bi nastal v njihovih prostorih škandal. Kako so to naredili? Za ceno dobrega imena svojega podjetja niso dovolili prekomernega pitja in so opijanjene na lep, pa tudi nasilen način odstranili iz lokala. Pijancev, ki so imeli alkohola že čez mero, sploh niso spustili v javne prostore.

V Celju pa je glede tega ravno narobe. Bolj je nekdo pijan, večjo pozornost uživa, češ, le-ta prinaša dobiček. Čemu neki imamo potem kategorizacijo gostinskih lokalov, če ne zato, da se razlikujejo po ugledu in redu, ki v njih vlada. Ali podjetja ne izkoriščajo prisojenih razredov kategorije pri sestavljanju cen, hkrati pa s tem ogoljufajo tiste goste, ki raje plačajo nekoliko več in želijo imeti red in mir?

Ne vem, kakšno komercialno politiko vodijo celjska gostišča, toda gotovo ne najboljšo, če za ceno prekomernega pitja posameznikov izgubljajo goste, ki bi sicer podjetju ne dali velko manj zaslužka, pa jih ni več na spregled, ker so se počutili neugodno.

Radovednost me polašča, katero gostišče v Celju bo prvo prišlo do prepričanja in sklepa, da svoj lokal renomira? Po vseh lokalih vidimo napise »Ne pljuj po tleh«, nikjer pa ni takih, ki bi govorili »Ne preklinjaj, govori spodobno, vinjenemu gostu ne bomo več postregli itd.« Prej se človeku zgodi, da uslužbenci gostišč priporočajo treznim gostom »češ, pameten popušča«. Tu se demokracija nagiba v korist pijancev in nesramnežev. Hvala lepa za take modrosti!

„TOPER" Celje: V desetih dneh 18% večja proizvodnja

V Celju je vrsta industrijskih podjetij precej velika. Nekaj je novih, druga pa obstojajo že desetletja. Nekje v sredini je Tovarna perila, ki je začela obratovati pred približno desetimi leti, tako da je vendarle med najmlajšimi tovarnami in vendar je njen kolektiv po daljšem premišljanju in na osnovi ugotovitev raznih komisij spremenil proizvodni proces.

Do konca leta 1954 je delo v tovarni potekalo po starem, med okupacijo vpeljanem sistemu tekočega traku. Medtem je v svetu, zlasti v Ameriki prišel v ospredje nov sistem, ki je znatno povečal proizvodno zmogljivost konfekcijskih tovarn. Celjska tovarna je v okvirnih potezah ta sistem sicer poznala, če ne ves kolektiv, pa vsaj tehnično vodstvo, vendar je dolgo trajalo, da so se končno odločili tudi svoje podjetje preurediti po najnovejšem načinu, ker so najprej morali temeljito proučiti vse možnosti in do potankosti izdelati podroben načrt novega sistema prilagojenega njihovemu podjetju. Več kot leto dni so trajale te priprave, pri katerih so kolektivu znatno pomagali strokovnjaki tvrdke »Singer« iz zagrebške podružnice.

Naposled je zamisel dozorela in v prvih dneh novega leta so enega izmed treh starih trakov popolnoma preuredili. Težko bi bilo opisati ta najmoderneje urejen trak proizvodnje, da bi ga bralci mogli tudi razumeti. Na pogled v tem delu vlada večji nered. Toda to je samo vtis, ki ga dobite pri površnem pregledu v primerjavi s starim načinom, kjer so stroji razvrščeni kot vojaki v strumnih vrstah. Toda to je le videz. V resnici se je v najkrajšem času pokazalo, da je nov način dela veliko boljši. Strokovnjaki so predvidevali, da bo proizvodnja na novem traku v treh do štirih mesecih porastla za 20%. V resnici delajo po novem načinu šele dobrih deset dni, a proizvodnja je že za 18% višja. Kolektiv je mnenja, da bo v dveh mesecih dosegel v tem oddelku tudi za 24% višjo storilnost.

V čem je torej prednost novega sistema, ki je tako zelo dvignil storilnost dela? Na grobo povedano je napredek v tem, da so v novem sistemu odstranili vsak nepotreben gib delavk za stroji, hkrati pa sprostili iniciativo in pridnost delavk, kar prej ni bilo mogoče storiti v tolikšni meri. Prej so na primer morale hoditi po izdelke posameznih kosov k drugim delavkam, medtem ko sedaj sploh ne zapustijo šivalnega stroja. Poleg tega je prej celotna skupina delila uspehe, pa tudi neuspehe, ne glede na pridnost, sposobnost in iznajdljivost posameznih delavk v celotni brigadi. V novem načinu so delavke bolj samostojne in imajo z zagotovljenim zaslužkom od učinka tudi veliko večjo spodbudo. Treba je povedati, da nov način dela sicer ne zahteva večjih fizičnih naporov, ima pa drugo lastnost, kar se pri starem načinu ni pokazalo, to je, da zahteva nov način veliko večjo sposobnost pri delavkah, zlasti pa pri delovodjih. Vsako zaostajanje posamezne šivilje gre lahko na škodo celotne proizvodnje. Na tem traku bodo morali celo tako urediti razvrstitev delovnih mest, da bo nekaj šivilj vedno v rezervi, če ena izmed stalnih zboli, če ni kak dan pripravljena na tempo dela, kar se lahko vsakemu zgodi. Slednjič ima nov sistem tudi to prednost, da delavke ne morejo več po nepotrebnem zapravljati časa s pogovori, ker to onemogoča razvrstitev strojev, najbolj pa osebni interes, da delovni čas kar najbolj izkoristijo.

Šivalnica v »Topru« - na sliki je še stara ureditev, ki so jo sedaj opustili.

Nov sistem pa ima eno negativno stran, ki se ne da odstraniti. To je večja obremenitev strojev, kar je za naše prilike lahko zelo usodno. Tovarna že itak dela z dokaj zastarelimi stroji in bi nujno potrebovala več novih navadnih šivalnih strojev in nekaj specialnih. Naravno je tu vmes težava pri uvozu.

Kolektiv je navdušen nad novim sistemom, vendar obžaluje, da ni bilo mogoče po novem načinu urediti vseh treh bivših trakov. Nov način zahteva veliko večjo prostornino. V tovarni bi lahko v najkrajšem času preuredili ves delovni proces, če bi bila tovarna večja. Veliko upanja so polagali na investicijsko gradnjo, ki bi jo že letos začeli. Toda z imobilizacijo so nastale nove težave, ki previdevajo zelo malo možnosti za uresničitev njihovih načrtov.

Morda bi bilo dobro, da bi Ljudski odbor mestne občine to vprašanje le dobro pregledal in poskusil najti sredstva vsaj za delno razširitev tovarne. Vsaka investicija v tej smeri pomeni dvig standarda, saj je izboljšanje procesa proizvodnje predpogoj za znižanje proizvodne cene in s tem v zvezi tudi znižanje cen izdelkom »Toper« za potrošnike.

Za konec še nekaj misli. »Toper« je prvo podjetje v Celju, ki je v interesu znižanja stroškov proizvodnje in povišanja storilnosti dela zavrglo star način in sprejelo nov proizvodni sistem. Zvišanje proizvodnje za 18% v tako kratkem času in predvideno zvišanje do 24% pomeni zelo veliko za industrijsko podjetje. Morda je v Celju še več podjetij, kjer bi s temeljito analizo procesa dela našli mnogo napak? Pomislimo samo, da bi pri večini celjskih podjetij preureditev sistema dela povečala prozvodno zmogljivost za 20%, koliko bi to pripomoglo k dvigu življenske ravni? Pri današnjem razvoju industrije v svetu se ne moremo zadovoljiti s tem, da bomo z uvedbo najrazličnejših domačih izdelkov postali neovisni od tujine, temveč moramo skrbeti, da bomo delali vsaj tako dobro kot zunaj, če že ne celo boljše, kar bi moralo biti odraz naše samouprave, to se pravi, dejstva, da smo lastniki proizvajalnih sredstev.

O pomembnosti osebnih zaščitnih sredstev pri delu

Obvarovati delovnega človeka pred nezgodami in poškodbami, ohraniti njegovo delovno sposobnost in skrbeti tudi za dobre delovne pogoje, to je važna in odgovorna, vendar ne lahka naloga odgovornih ljudi v podjetjih in delavnicah.

Delavca, njegova dele telesa ščitimo pri delu s tem, da mu nabavimo potrebna in primerna osebna zaščitna sredstva (seveda tudi še z drugimi zaščitnimi ukrepi), delavec pa je dolžan (saj mu to tudi nalaga zakoniti predpis 8. člena Splošnega pravilnika o higiensko-tehničnih in varnostnih ukrepih pri delu, Uradni list FLRJ štev. 16/47), da zaščitna sredstva uporablja in da se na tak način obvaruje poškodb, ki so predvsem njemu v škodo.

Žal nam statistični podatki o poškodbah na področju celjskega okraja iz leta v leto kažejo, da glede teh perečih vprašanj nismo storili ravno mnogo, in da predvsem vsega tega nismo temeljito obdelali.

Na Okrajni inšpekciji dela je izvršena analiza 1283 poškodb in je ob tej priliki ugotovljeno, (kakor tudi v državnem merilu), da so pri delu prizadeti zlasti tisti delavčevi telesni deli, ki nimajo prave zaščite.

Največ poškodb so utrpele (pesti) dlani, katerih je kar 424 ali 33%. Če pri pregledih na sploh in v praksi ugotavljamo, da naši delavci rokavic ne uporabljajo, da celo mnogokrat smatrajo to zaščitno sredstvo za luksus, da se radi pohvalijo z zdelanimi rokami, potem so te številne poškodbe razumljive, vendar neopravičljive. Zakaj ne bi pri večini grobih del uporabljali rokavic, kakor to delajo drugod. Razumljivo, da to ne bo lahko, ker se je na vsako novost treba navaditi in bo tudi za ta ukrep treba nekaj časa.

Druge v vrsti poškodb so noge s 332 primeri ali 26%. Največ primerov teh poškodb so povzročili padci raznih predmetov, zato smo že pristopili k izdelavi posebnih čevljev z zaščitno jekleno kapico, rudarji pa, (kjer je mnogo teh poškodb) so sami začeli uvajati posebno opremljene rudarske škornje.

Tudi roke so zelo prizadete, saj zavzemajo 119 primerov ali 9,3%, kar pomeni, da bo potrebno tudi za ta del telesa najti primerno zaščito in s tem zmanjšati število poškodb.

Posebnega poudarka moramo dati zaščiti oči. Te poškodbe ne samo, da se ne zmanjšujejo, temveč se celo številčno večajo, saj 113 primerov ali 8,8% poškodb tega najvažnejšega človekovega organa jasno dokazuje, da je zaščita preslaba in tudi skrb za izboljšanje občutno prešibka. Pri nas sicer že uporabljamo razne vrste očal, vendar so mnoga neprimerna, še bolj pogosto pa se primeri, da delavci očal ne uporabljajo, češ, da so neprimerna, kar je večkrat tudi res. Vendar pa izgovori vedno le niso utemeljeni. Boljša je namreč slaba, kakor pa nobena zaščita.

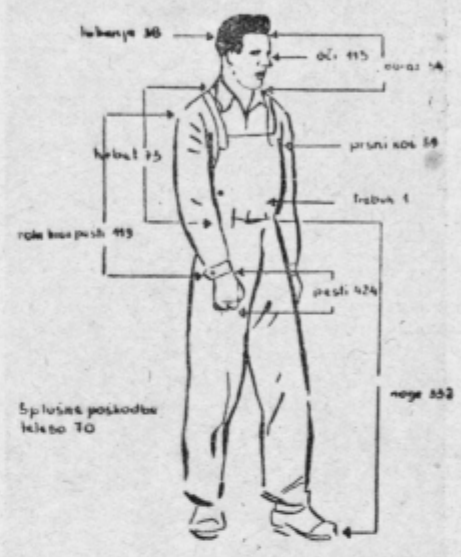

Slika nam nazorno prikazuje, kam moramo usmeriti našo skrb pri zaščiti delavca: Zaščita dlani (pesti), spodnjih okončin, rok (brez dlani) in oči, nam mora biti glavna naloga, pozabiti pa seveda ne smemo tudi na zaščito lobanje (nošenje šlemov) na hrbet, obraz in druge dele telesa.

Začnimo s tem delom pa bomo gotovo dosegli lepe in koristne uspehe. Pri tem delu nam bo nudil mnogo koristnih napotkov naš novoustanovljeni Zavod za proučevanje varnosti pri delu v Ljubljani, ki je že začel delati in bo v kratkem tudi v Celju priredil razstavo s posebnim poudarkom na osebnih zaščitnih sredstvih.

Zbor živinorejcev v Laškem

Na pobudo medzadružnega živinorejskega odbora Laško je bil dne 7. 1. zbor živinorejcev za bodočo Laško komuno. Udeležili so se ga vsi napredni živinorejci iz petih občin, ki bodo tvorile bodočo Laško komuno.

Predsednik medzadružnega živinorejskega odbora je v referatu podal stanje živinoreje v komuni ter poudaril, da je od 3174 krav spolno okuženih čez 38%, kar je za našo živinorejo obupen udarec. Okužbe se stalno širijo, zmanjšuje se mlečnost krav, povečuje se jalovost, vse skupaj pa zmanjšuje narodni dohodek od živinoreje. Predvojno živinorejo so uničila vojna ter povojna leta. Največjo nesrečo pa so prizadjali razni posegi s križanjem sivorujavega goveda s pomurcem. Živinorejci so na zborovanju ugotovili, da po teh poteh ne morejo nadaljevati. Zaradi tega so se odločili za čisto rejo pomurca ter postopno uvajanje sivorujavega goveda. V ta namen so določili Kmetijsko gospodarstvo Rimske Toplice kot vzrejno središče sivorjavega goveda.

Po referatu dr. Melanška so živinorejci sklenili, da je nujno potrebno preiti za dobo 2 let k splošni uvedbi umetnega osemenjevanja za celo področje. Za izvedbo te široke akcije so pa potrebna večja denarna sredstva, ki jih bo skupnost morala dati, če hočemo stanje živinoreje na tem področju dvigniti. Nujno potrebno je, da okraj preskrbi avtomobil za veterinarsko ambulanto v Laškem. Vzdrževanje avtomobila, amortizacijo in ostalo bi krile zadruge. Kmetje so odobravali umetno osemenjevanje, vendar so pripomnili, da bi morala veterinarska bolnica v Celju imeti pomurske bike.

Živinorejci so grajali okrajni živinorejski odbor, ker jim ni nudil nobene pomoči, da bi bil upeljan rodovnik. Zato so ponovno apelirali, naj pošlje svoje strokovnjake. Znano je, da je imela bivša živinorejska zadruga Laško nad 200 krav z dokaj visoko mlečnostjo v rodovniku.

Živinorejci so razpravljali o pašniku na Šmohorju, katerega je kupila bivša živinorejska zadruga Laško. Na tem pašniku je medzadružni živinorejski odbor v prejšnjem letu prvič organiziral pašo za mlado živino. Uspeh paše je bil zelo zadovoljiv, (povprečen prirastek na govedo 32,8 kg). Pašnik so v jeseni dobro pognojili z Thomasovo žlindro in del s hlevskim gnojem.

Nadalje so sklenili, da bodo še naprej razplojevali nemško oplemenjeno svinjo. Kmetijska zadruga Laško je v preteklem letu nabavila 38 plemenskih svinj oplemenjene pasme v Ponovičih in jih razdelila naprednim živinorejcem po znižani ceni.

Tudi na perutninarstvo niso pozabili. Prejšnje leto so razdelili kmetom več rodovniških piščancev »Štajerke«, ter nabavili nekaj petelinov. Letos bodo to delo nadaljevali.

V diskusijo je posegel tudi republiški poslanec tov. Vodovnik in nakazal potrebe živinorejskih proizvodov, zlasti mleka. Strinjal se je z iznešenim predlogom in obljubil pomoč bodoče komune za dvig te važne panoge.

Tov ing. Marolt je obljubil vso pomoč, zlasti pa njih željo, da se čimprej izvede sprejem živine v rodovnik, nabavili bodo še letos dva plemenjaka pomurske pasme. Po govoru ing. Marolta je bil predvajan poučen film o spravljanju in konzerviranju krme.

M. V.

Iz življenja množičnih organizacij na konjiškem področju

V začetku decembra preteklega leta je bil v Konjicah izvoljen inciativni komite ZKS in odbor SZDL za bodočo konjiško občino. Oba foruma sta v zadnjem času že precej močno prijela za delo, kar bo v kasnejših mesecih olajšalo ostale priprave pri ustanavljanju občine kot upravnega organa.

Na zadnji skupni seji se odborniki razpravljali o političnem in organizacijskem delu organizacij ZK in SZDL. Na celotnem področju bodoče konjiške občine je sedaj 31 osnovnih organizacij SZDL, vendar predvidevajo, da bodo do začetka marca nekatere združene oz. priključene sosednjim. Tako bodo v vitanjski okolici morali temeljito pregledati delo organizacije SZ na Paki, ker je ta odbor med najslabšimi na njihovem področju, vendar pa zaradi obsežnega terena priključitev k sosednjim ne bi bila dokončna rešitev. Prav zaradi nedelavnosti tega odbora je tudi tako nizek odstotek volilcev (26%) v članstvu SZ na vitanjskem področju.

Boljše pa je v sosednjih Zrečah, kjer sedaj deluje sedem vaških odborov. Do lanskega leta jih je bilo sicer nekaj več, vendar so že v jeseni priključili nedelavne k sosednjim, ki imajo več sposobnih ljudi. V sedanji loški občini pa imajo po številu deset vaških odborov SZDL, vendar pa so mnenja, da bo dva treba čim prej združiti s sosednjimi. To je v Draži vasi, kjer se bodo priključili k sosednjim Žičam in pa Lisična, kjer bodo združeni z organizacijo pri Sv. Jerneju. V Draži vasi so o tem že razpravljali na skupnem sestanku in so se s predlogom strinjali, izgleda pa, da tudi na Ličnici ne bodo nasprotovali temu predlogu. Tudi tu je nedelavnost posameznih odborov nekaj doprinesla k temu, da je na področju občine le 48% vseh volilcev v SZ. Tudi v sami konjiški okolici nekateri ne pokažejo dovolj razumevanja za delo (Bezina) ter bo tu vsekakor potrebno razmisliti, če taki odbori lahko še naprej obstojajo. Na seji so sklenili, da bodo vse te združitve izvedli do 15. marca.

V kratkem času bodo pristopili k volitvam v osnovnih organizacijah, kjer bodo izvolili še na vsakih 40 članov po enega delegata za občinsko konferenco SZDL, ki bo tudi izvolila novo politično vodstvo za bodočo občino. Sprejet je bil tudi predlog, da bi se dosedanji občinski ljudski odbori preimenovali v krajevne, ki bodo začasno še obstojali ter združevali vaške organizacije na svojem področju, ker bi sam občinski odbor, posebno sedaj v začetku na tako širokem področju ne mogel opraviti svojih nalog.

Organizacije ZK bodo obstojale še naprej, vendar pa se bodo morali njeni člani, posebno iz tovarn, v večji meri zanimati za politično delo tam, kjer stanujejo. Z delom pa bodo prenehali dosedanji občinski komiteji.

Tov. Novak je na seji poročal tudi o splošnem izobraževalnem delu, ki ga pripravlja konjiška »Svoboda«. Skupaj s sindikalnim svetom bo organizirala poseben seminar, ki naj bi ga predvsem obiskovali vodilni člani DS in UO iz podjetij ter sindikalni odborniki, pa tudi drugi delavci. Razen predavanj in diskusij iz tekočega gospodarskega in političnega življenja bo program obsegal še več drugih tem kot n. pr. iz računstva, zgodovine, zemljepisja itd. Seminar je z delom pričel že ta teden, kot uvodno predavanje pa bo razprava o družbenem planu za leto 1955. Podobna predavanja bodo kasneje tudi v Ločah, Zrečah in Vitanju. L. V.

Občni zbor ZB na Vranskem je dobro uspel

Kljub temu, da udeležba, poročila in ostale priprave za občni zbor Zveze borcev na Vranskem niso bile najboljše, je zbor po zaslugi člana okrajnega odbora, tov. **Rozman Jožeta** nadvse dobro uspel. V svojem obširnem govoru je tov. Rozman lepo po domače obdelal vso problematiko organizacije tako, da so njegova izvajanja uspešno dopolnila vsa poročila odbornikov. Ko je naštel naloge bodočega odbora ZB, med katerimi bo kot prvenstvena skrb za partizanske otroke in žrtve fašističnega nasilja, so člani obljubili, da jih bodo dosledno izpolnjevali. Takih sestankov in podobnih srečanj se bodo člani vedno radi udeležili, so dejali, ko so odhajali z zborovanja. Š. M.

ČAS JE, DA SE PRIJAVIMO V ČLANSTVO PREŠERNOVE DRUŽBE — S KOZJANSKEGA IN IZ OKOLICE ROGAŠKE SLATINE POROČAJO, DA SO LETOS PONEKOD ŽE VEČ KOT PODVOJILI LANSKO ŠTEVILO ČLANOV — POSNEMAJMO NJIHOVO ZAVEDNOST IN LJUBEZEN DO LEPE NAPREDNE SLOVENSKE KNJIGE!

POZIV

K VLOŽITVI DAVČNIH PRIJAV ZA ODMERO DOHODNINE IN PROMETNEGA DAVKA ZA LETO 1954

ROK ZA VLOŽITEV DAVČNIH PRIJAV JE OD 1. JANUARJA DO VKLJUČNO 31. JANUARJA 1955

I. DOHODNINA

Davčni zavezanci zasebnega sektorja in zasebne pravne osebe, ki so v letu 1954 opravljali kakršnokoli pridobitno delo ali izvrševali samostojne poklice z namenom pridobivanja dohodkov ali so imeli dohodke od zgradb in od drugih imovinskih predmetov in imovinskih pravic, morajo zaradi odmere dohodnine vložiti davčne prijave na predpisanem obrazcu v zgoraj določenem roku.

Davčne prijave je treba vložiti pri pristojnem občinskem ljudskem odboru, kjer ima davčni zavezanec svoje stalno prebivališče odnosno pravna oseba svoj sedež.

Davčno prijavo za dohodke od zgradb morajo vložiti tudi tisti davčni zavezanci, katerim je bila dohodnina od obrtne dejavnosti že vnaprej pavšalno odmerjena. Prav tako morajo vložiti davčne prijave za dohodke od zgradb tista kmetijska gospodarstva, ki imajo zgradbe v mestnih okoliših ali kopališčih, klimatskih in turističnih krajih. Za dohodke od zgradb se računa tudi vrednost lastnega stanovanja.

Davčno prijavo o doseženem prometu in dohodku, morajo vložiti tudi tisti davčni zavezanci, ki so imeli v letu 1954 dohodke od prevozništva, kot postranske kmetijske dejavnosti.

Davčne prijave lahko oddajo zavezanci osebno ali po pošti.

Dohodki iz uslužbenskega razmerja ne spadajo v davčno osnovo in jih ni treba izkazovati v davčni prijavi.

Kdor ne vloži davčne prijave v določenem roku, plača kazen v višini 3 % od predpisanega davka, če pa prijave ne vloži niti na pismen poziv, pa 6 % predpisanega davka.

Kdor vire dohodkov utaji oziroma prijavi neresnične ali nepopolne podatke z namenom, da bi se izognil plačilu davkov, bo kaznovan z denarno kaznijo, ki je določena za davčno utajo.

Na podlagi tega poziva niso dolžni vložiti davčne prijave:

1. Kmetijska gospodarstva, ki imajo dohodke izključno iz kmetijstva.
2. Delavci, nameščenci, uslužbenci in upokojenci glede dohodkov iz uslužbenskega razmerja.
3. Postreščki, ulični prodajalci časopisov, snažilci obutve in podobni delavci, ki plačujejo dohodnino v stalnem letnem znesku, če nimajo kakih drugih dohodkov, za katere je predpisana vložitev davčne prijave.
4. Osebe, ki so imele dohodke od dobičkov za srečke in druge vrednostne papirje, od dobitkov stav v gotovini na dirkah ter na športnih in drugih prireditvah.

II. PROMETNI DAVEK

Hkrati in v istem roku z davčno prijavo dohodnine morajo vložiti na posebnem obrazcu letno prijavo za prometni davek tisti davčni zavezanci, ki opravljajo promet, zavezan plačilu prometnega davka.

Davčne zavezance opozarjamo, da rok za vlaganje davčnih prijav ne bo podaljšan.

Tiskovine za davčne prijave se dobijo pri Upravi za dohodke Ljudskega odbora mestne občine Celje (v sobi št. 78). Tam se vlagajo tudi davčne prijave.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Uprava za dohodke pri Ljudskem odboru mestne občine Celje

Za ples svečanosti gledališče

se boste lepo in poceni oblekle, če boste kupile blago pri

trgovskem podjetju

volna

ki ima na zalogi bogato izbiro najrazličnejšega blaga za večerne obleke v najnovejših modnih barvah in izvedbi

Taft svila
Tusan saužan
Tusan moire
Crep saten
Crep marocen
Crep de chine
Crep trover
Šantung
Moscrep
Argondin
Claque georgette

Velika izbira!
Najnovejša moda!
Cene konkurenčne!
Odlična postrežba!

Blago za večerno obl ko kupite samo pri Trgovskem podj.

„VOLNA" • CELJE

P. S.
Trgovsko podjetje »VOLNA« ima na zalogi tudi veliko izbiro blaga za moške večerne obleke!

Preskrbite gradbenim delavcem v celjski bolnici človeška stanovanja

V času, ko vlagamo vse sile za večjo storilnost dela, moramo nujno voditi računa tudi o proizvajalcu vseh dobrin, t. j. delavcu. Z ureditvijo delovnih pogojev se bo dvignila tudi delovna storilnost, kar bo pripomoglo k hitrejši izgradnji in zaželjenemu cilju — socializmu.

Večina podjetij na področju LOMO Celje je pristopila k ureditvi delovnih mest ter stalno išče nove oblike dela in podvzema mere za zaščito delavcev. Nekateri referenti HTZ (Higiensko tehnične zaščite) v podjetjih zelo dobro opravljajo poverjeno jim nalogo in so v pomoč delovni inšpekciji, ki skupno z njimi skrbi za zaščito delavcev, t. j. za boljše pogoje dela, z varnostnimi merami odstranjuje oz. preprečuje nezgode ter poleg drugih dolžnosti pregleduje tudi samska delavska stanovanja. Da, tudi to je važno, saj je treba skrbeti za to, da se delavec po 8-urnem napornem delu odpočije in si nabere novih moči za naslednji dan, ko bo zopet ustvarjal. Gradbena podjetja morajo predvsem skrbeti za to, da imajo na razpolago dovolj stanovanj, ker le v tem primeru lahko dobe zadostno število delovne sile v šasu gradbene sezone. Organi inšpekcije dela so vsa ta stanovanja pregledali ter v večini primerov ugotovili zadovoljivo stanje.

Gradbeno podjetje »Beton« Celje skrbi za to, da so stanovanja prilično udobna ter čista, saj so v ta namen namestili dovoljno število snažilk, ki skrbe za čistočo sob in posteljnega perila, katerega redno dvakrat mesečno menjajo.

Nasprotno pa ima celjska bolnica v tem oziru do zaposlenih delavcev nepravilen odnos. Dne 22. 10. 1954. so organi inšpekcije dela pregledali skupna ležišča samskih delavcev Gradbenega odbora Bolnice in ugotovili, da je prostor za te namene neprimeren. Na cementnih tleh v kleti je bila voda, po kateri so morali delavci čofotati na svoja skromna ležišča, katera so bila na ca. 1 m visokem lesenem odru, kjer so imeli delavci slamarice brez posteljnega perila. Obleka zaposlenih je visela po stenah, v prostoru samem pa je vladal nered in nečistoča.

Zaradi teh vzrokov je inšpektor dela prepovedal uporabo teh prostorov v stanovanjske namene, zakar se pa šef gradbenega odseka tovariš Završan ni zmenil. Dne 23. 12. 1954 je inšpekcija dela ugotovila, da v imenovanih prostorih kljub prepovedi še vedno stanujejo delavci. V prostoru je tudi sedaj vladal nered, kar je hotel inšpektor fotografirati. Tovariš šef gradb. odseka Završan Franc mu je to preprečil, ker ni hotel, da bi to sliko videla javnost. S to prepovedjo je oviral organa inšpekcije dela pri izvrševanju svojih dolžnosti, zakar se bo moral zagovarjati pri sodniku za prekrške.

Primerno in prav bi bilo, če bi se v tem podjetju spremenili tudi odnosi predpostavljenih do podrejenih. Tudi to nedvomno vpliva k večji delovni storilnosti in končno, delavec je najvažnejši člen v izgradnji boljše bodočnosti in se tega mora vsakdo zavedati.

KOTIČEK ZA NAŠE ŽENE

Gospodinja se mora spoznati pri mesarju

Mlade gospodinje navadno še ne razlikujejo posameznih kosov mesa in zato ne znajo zbrati kaj primernega za dobro juho, zrezke ali pečenko. V glavnem bi morala vsaka gospodinja vedeti za kaj so kateri kosi mesa uporabni. Pogovorimo se danes o govejem mesu, ker je mlada gospodinja največkrat v zadregi, kaj bi vzela, da bi imela dobro juho.

Za juho je najboljše meso, ki ima nekoliko maščobe. To je predvsem prsni kos, rebra trebušnina in prednje prsi. Vsi ti kosi so zelo sočni in dajejo dobro juho. Toda pozabiti ne smemo pri juhi tudi na kosti. Za juho so najboljše rahle kosti, zlasti križne. Mozgove kosti dajejo sicer mastno, toda prazno juho. Če hočete imeti dobro, krepko juho, postavite meso v mrzlo vodo in dodajte zelenjavo šele, ko je juha že zavrela.

Goveje stegno ni prepleteno z žilami, niti z maščobo in je zelo dobro kuhano ali dušeno na vse načine. Če pa ga pečemo kot navadni zrezek, ga moramo peči zelo hitro in v precejšnji masti.

Za govejo pečenko uporabljamo hrbtno meso, to je kos, ki ga poznamo tudi pod imenom bržola. To meso uporabljamo skoraj zmeraj tako, da ostranimo kosti in pečemo cel kos. Lahko pa ga pečemo razsekanega na posamezne zarebrnice, ki jih pripravimo dušene na različne načine. Kot **hrbtenično pečenko** uporabljamo tudi goveje ledvično meso ali šimbas. Oba kosa ležita na hrbtu, na notranji strani pa leži najboljši kos pri govedu — **pljučna pečenka.** To uporabljamo za dobre pečenke, za zrezke, ki jih imenujemo tudi »bifteki«. To meso navadno pečemo po angleškem načinu, užitno pa je tudi surovo — kdor ga zmore — zdravniki ga priporočajo zlasti slabokrvnim ljudem.

Tudi križ, ki pripada pravzaprav že stegnu, je dobro meso za navadne zrezke in pečenke.

Pri govedu najdemo še malo pljučno pečenko, ki leži v srednjem delu pod pljuči proti vratu in je zlasti dobra za golaž. Za golaž v splošnem uporabljamo najslabše kose mesa (vratino, nadplečje, pleče — ki je kuhano sicer zelo okusno, ne da pa dobre juhe — bočnik, plečno ribico, ki je med bočnikom in plečetom. Vsi ti kosi so primerni za golaž.

Goveje meso ni uporabno takoj po zakolu. Ležati mora vsaj dva dni. Najbolj okusno pa je (pozimi) po petih dneh zakola.

Rešitev novoletne križanke „Celjskega tednika"

Uredništvo Celjskega tednika je na razpisano novoletno križanko prejelo izredno veliko rešitev (okrog 500). Večina križank je bilo pravilno rešenih, nekaterim reševalcem pa so delale preglavice predvsem »kobre-borbe«, »ataaga« ter moška imena »Elmar-Einar«, kjer so se z eno samo napačno vstavljeno črko izločili iz žreba.

Ker vsako žrebanje pomeni pač »naklonjenost sreče«, bodo nagrade z ozirom na socialne potrebe ponekod morda nepravilne, »nesocialne«. Morda je tu sreča najpotrebnejšega prezrla, medtem, ko se je muhasto nasmehnila dobro »situiranemu« reševalcu.

Nenaročniki so bili deležni tolažilnih nagrad. »Smolo« je imela tov. Marta Hrašovec iz Šmarja, ki bi po žrebanju morala dobiti pravzaprav II. nagrado, toda kot nenaročnik je izpadla in ima pravico šele na I. tolažilno nagrado.

REŠITEV NOVOLETNE KRIŽANKE 55

VODORAVNO: 11. Laze; 14. polka; 15. sobar; 16. točka; 21. Eta; 22. Palas; 23. teloh; 24. Toledo; 25. na; 26. sanen; 27. Elmar; 28. Danilo; 29. morja; 30. Kranj; 31. Morava; 33. redke; 34. dlaka; 35. sokola; 36. Dr; 37. Tatra; 38. oko rašeljike; 39. srp; 40. Ivka; 42. oven; 43. Ana; 44. z. o; 45. serum; 46. Kidričevo; 47. re; 48. Don; 49. Mati; 50. korenina; 53. arena; 60. ali; 62. polivinil; 63. ranar; 64. ga; 65. ko; 66. Milan; 67. šola; 68. Odesa; 69. Srb; 70. Irec; 72. notar; 73. rak; 74. kontrolna postajica; 83. en; 84. kopira; 85. Einar; 86. ocena; 87. koraki; 88. vtkan; 89. orisa; 91. kopito; 92. binom; 93. Alija; 94. sa; 95. prsata; 96. kosim; 97. krila; 98. ZKJ; 99. speča; 100. barok; 101. magma; 102. aloa; 103. tema; 104. človek; 105. loj; 106. kraje; 1. in 107. uspehov polno srečno novo leto.

NAVPIČNO: 1. upanje; 2. Solea; 3. plan; 4. Eks; 5. ha!; 6. vsem našim naročnikom; 7. polaj; 8. odbor; 9. Lah; 10. N.; 11. Lena; 12. ata; 13. za; 16 Tonale; 17. oliva; 18. čela; 19. kdo; 20. AO; 22. Parka; 23. tlaka; 24. tarok; 26. sodra; 27. erar; 28. doki; 29. Metka; 30. KLO; 31. moj; 32. trpno; 33. Ravne; 34. Dk; 35. sl; 36. drevi; 37. tiara; 39. světi; 41. ponev; 42. očala; 44. Zorin; 46a. imaginacija; 48. Dolac; 50. kolek; 51. Niš; 52. ino; 53. Nil; 54. Ala; 56. rad; 57. ene; 58. nas; 59. ara; 61. kobra; 62. Piran; 65. kraca; 66. Miren; 69. Stina; 71. copata; 72a. ojesa; 74. korita; 75. Niko; 76. tri; 77. ra; 78. letnik; 79. Anam; 80. Pan; 81. or; 82. torila; 84. kopača; 87. kosem; 88. Visoko; 90. pajac; 91. krpe; 92. boren; 93. argot; 94. SKOJ; 95. Pst!; 96. kavč; 97. kalo; 98. zla; 100. boe; 102. ar; 104. čr; 106. ko.

Glavne nagrade

Žreb je določil:

I. nagrada: **Roje dr. Alojz**, Celje (3 kg tekstilnih ostankov).

II. nagrada: **Lešek Jakob**, delavec v Štorah (električni pekač).

III. nagrada: **Kocbek Vilma**, Mozirje (usnje za 1 par čevljev).

IV. nagrada: **Orozel Justi**, Celje (gornje in spodnje usnje za čevlje).

V. nagrada: **Grilanc Justin**, Celje (el. kuhalnik).

VI. nagrada: **Požar Ivanka**, Šmartno v Rožni dolini (garnitura krožnikov in servis za belo kavo).

VII. nagrada: **Cerkvenik Franc**, Šentjur pri Celju (1 par ženskih in 1 par moških perlon nogavic).

VIII. nagrada: **Fajdiga Franc**, Šentjur (ena zavora za vprežni voz).

IX. nagrada: **Premšak Dagmar**, Celje (moška srajca in dvoje otroških hlač).

X. nagrada: **Pogačnik Janko**, Celje (popelin za moško srajco).

XI. nagrada: **Dolinar Milan**, Griže (servis za črno kavo).

XII. nagrada: **Pavlič dr. Peter**, Grobelno (usnjeni podplati).

XIII. nagrada: **Arlič Martin**, Šentjur pri Celju (kolekcija sadnih sokov).

XIV. nagrada: **Krofl Slavica**, Grobelno (kolekcija alkoholnih pijač).

XV. nagrada: **Klančnik Miro**, gimnazija Kozje (steklena vaza).

XVI. **Lončar Albert**, Gomilsko (10 izdelkov lesne galanterije).

XVII. nagrada: **Plahuta Jožefa**, Ponikva pri Grobelnem (10 izdelkov lesne galanterije).

XVIII. nagrada: **Pančur Anton**, Prebold (nalivno pero).

XIX. nagrada: **Cink France**, Žalec (salama).

XX. nagrada: **Zimšek Ivan**, Štore (steklenica likerja).

XXI. nagrada: **Požar Metod**, Šempeter v Sav. dolini (knjižna nagrada).

XXII. nagrada: **Šumrada Vinko**, Celje (denarna nagrada 500 din).

XXIII. nagrada: **Arnuš Marija**, Konjice (denarna nagrada 500 din).

XXIV. nagrada: **Jurkošek Jernej** (denarna nagrada 500 din).

XXV. nagrada: **Kos Estera**, Dobrna pri Celju (denarna nagrada 500 din).

Tolažilne nagrade bodo prejeli:

I. nagrada: **Hrašovec Marta**, Šmarje (10 zavojčkov kem. izdelkov).

II. nagrada: **Kislinger Anton**, Nova vas pri Celju (10 komadov mila).

III. nagrada: **Stepančič Dragica**, Celje, Dečkova cesta (knjižna nagrada).

IV. nagrada: **Borovšek Ivan**, Celje (knjižna nagrada).

V. nagrada: **Turnšek Silva**, Celje (knjižna nagrada).

Imenovani izžrebanci naj dvignejo nagrade v uredništvu našega lista. Naša dolžnost je tudi, da se ob tej priliki še enkrat prisrčno zahvalimo vsem kolektivom, ki so podarili lepa darila našim naročnikom.

Naša družina in mladina

Ko sem prinesel domov spričevalo . . .

V dneh ko prinašajo otroci in dijaki domov polletna spričevala, imajo starši in otroci ob pregledovanju uspehov različna doživetja, spoznanja, sklepe in odločitve. Vsi želimo, da bi starši ob teh dneh vzgojno pravilno ravnali in tako pomagali k čim boljšemu napredku dijakov v drugem polletju.

Pravilno je tako ravnanje staršev, ki vzpodbuja in navaja dijake k rednejšemu učenju in doseganju boljših učnih uspehov. Vsak primer uspeha ali neuspeha zahteva sebi odgovarjajočega ravnanja staršev in se pri tem ne moremo zanašati na splošno veljavna pravila. Poglejmo nekaj primerov ravnanja staršev in laže bomo našli za našega dijaka primernih vzgojnih ukrepov ob tej priliki.

Dijak Drago pravi: »Če prinesem slabše spričevalo, mi mati zabrani izhod ali kaj podobnega. Zaradi tega se potem popolnoma nič ne učim, temveč postanem trmast in mislim: ‚Ne, če bi me pustila ven, bi se jaz tudi učil, toda, ker me ne pustiš, se ne bom.'« Kazen ne učinkuje vedno ugodno, zlasti pa tedaj ne, če njena uporaba ni dovolj utemeljena in prilagojena otrokovemu značaju. Mnogo bolj kot namerne kazni, vplivajo ugodno na otroka spremenjeni odnosi staršev do otrok, ko ugotavljajo ob spričevalu njih uspehe in neuspehe. Dijakinja Franja pravi: »Ko prinesem domov spričevalo, sta oče in mati žalostna, če to ni takšno kot bi bilo želeti. To občutim tudi jaz, ker nista z mano tako prisrčna kot drugače. Vedno me boli, ko pomislim, kako žalostna bosta zopet, če bom zopet prinesla domov bolj slabo spričevalo. Nisem nadarjena in se zato trudim, da bi vsaj s pridnostjo dosegla svoj poklic. Pri učenju se moram zelo truditi. To vedo tudi moji starši, ki me zato nikoli ne kregajo, ampak mi ponovno pravijo, da se naj potrudim.«

Modri starši bodo vedno tudi pozorni na učinek svojega spremenjenega odnosa do otroka zaradi njegovega slabega učenja. Napačno je in za otrokovo samozaupanje ter notranjo uravnovešenost škodljivo, če odtegnemo otroku toliko pozornosti in simpatij, da mu je to v stalno motnjo pri delu in učenju. Namesto ubranosti in volje do učenja ustvarimo s takim ravnanjem v njem le notranji nemir in trajnejša razpoloženja neugodja, kar opisuje dijak Gregor takole: »Veliko laže in z večjo vnemo se učim, če so starši dobro razpoloženi proti meni in mi zaupajo. Če pa vidim, da me starši zaradi slabih ocen prezirajo, vpliva to negativno na mene. Tedaj vedno premišljujem, kdaj bo bolje, kako bi se položaj izboljšal in kako lepo bi bilo, če bi drug drugega imeli radi. Zaradi neugodnega odnosa staršev sem nerazpoložen v šoli, ne morem dovolj zbrano slediti razlagi, se v redu ne učim, kar ima za posledico še večji neuspeh. Vse to se mnogokrat dogaja, a malokateri starši to uvidevajo, da bi potem izboljšali svoj odnos do dijaka.«

Dijak, ki se je trudil pri učenju in vsaj dosegel spričevalo brez negativnih ocen, večinoma zasluži pohvalo staršev. Pri dijakih v višjih razredih starši na to često pozabljajo in ne dajejo dovolj moralnega priznanja sinu ali hčerki, ki sta za dober uspeh vložila mnogo naporov volje, tudi odpovedi prostemu času, zabavi in igri. Mladinka pravi: »Odnos staršev do mene v času, ko hodim v višje razrede srednje šole, se je poslabšal. Nočejo razumeti, da je snov sedaj mnogo težja in je je veliko več kot v osnovni šoli ali na nižji gimnaziji. V osnovni šoli sem se veliko raje učila, ker so me starši vedno pohvalili, kadar sem prinesla domov odlično oceno. S pohvalo so mi naredili veselje in učni uspeh je bil vedno boljši. Sedaj so pa na to pozabili in večkrat slišim kako grajo, če se ne učim vse popoldne. Ne razumejo me, da se takrat, ko me kdo sili k učenju, ne bom mogla veliko naučiti. Več se naučim tedaj, ko imam voljo in si hočem pridobiti nekaj znanja. Starši tudi ne razumejo, da je pri pouku v srednji šoli teže dobiti odlično oceno kot pa v osnovni šoli. Tako sem večkrat, ko dobim oceno dobro ali zadostno, kregana. Sedaj, ko hodim v višje razrede srednje šole me nihče ne pohvali.«

Pravilno umevanje staršev in njihova resna, notranja prizadetost ob učnem uspehu ali neuspehu otroka-dijaka vpliva vzgojno tudi na dijaka samega, če so starši otroku avtoriteta. Dijakinja Helena ima to v takšnih spominih: »Ko sem prinesla domov spričevalo, sta me oče in mati pohvalila. Ta pohvala pa mi je bila ljubša, kot deset drugih nagrad. Sedaj, ko hodim v višjo srednjo šolo, me mati nikoli ne priganja k učenju. Včasih se pozanima kako napredujem v šoli in kaj v šoli obravnavamo. Če ji včasih povem, da sem dobila negativno oceno, vem, da ji je to huje kakor meni sami. Kadar v šoli dobim negativno oceno, se vedno spomnim na mamo, ker vem, da ji bo zopet hudo. Ker vem, kako neprijetno je, če imaš negativne rede, se tem bolj učim, da se mi kaj takega ne ponovi.«

Dragi starši, premislite ob navedenih vrsticah vaše ravnanje in odnose do otrok-učencev in dijakov, ko razgrinjajo pred vami svoja spričevala. Ob temeljitem poznanju otroka, zlasti njegove nadarjenosti in marljivosti za učenje, domačih pogojev za njegov napredek, lastnih vplivov in pomoči, — boste našli lahko najprimernejše besede priznanja, pohvale ali opozorila, opomina, ki naj vašega otroka-dijaka vzpodbudi k nadaljnjemu čim uspešnejšemu študiju. Če vaš otrok v šoli lepo napreduje, je prav, da spoznate vse okoliščine in vzroke, ki mu uspeh omogočajo, da bo uspeh trajen in še boljši po vašem pravilnem ravnanju. Če zadovoljivega uspeha ni, vam le trezna presoja vzrokov in pogojev slabega uspeha omogoča smotrne ukrepe, ki bodo vodili dijaka k zbranemu učnemu delu. Vse to pa bodo uspešno vršili predvsem starši, ki se za vzgojo tudi zanimajo in se v njej smotrno izpopolnjujejo. - Šiv.

Debelost in zdravje

Težo telesa je zelo težavno uravnavati. So ljudje, ki zelo malo jedo, pa jim vse preveč »zaleže« ali tekne; drugi pa spet lahko ogromno pojedo, pa ne bodo prav nič pridobili na teži.

Statistično je dokazano, da dosežejo najvišjo življenjsko dobo ljudje, ki tehtajo do 30. leta nekaj kilogramov več kot je potrebno, od 30. do 40. leta normalno, od 40. leta naprej pa nekaj pod normalo.

Če hočemo delati razne »shujševalne kure«, moramo biti pri tem zelo previdni. Kaj naj torej storimo, če smo se preveč zredili. Popolnoma napačno bi bilo, odrekati se enemu dnevnemu obroku, na primer zajtrku. Pri tem pozabimo, da bomo imeli pri kosilu še večji apetit in da sestradan želodec iztisne iz jedi več redilnih snovi. Toda jejmo pa res samo trikrat na dan. Uspeh pa bomo imeli le, če bomo spremenili prehrano.

Debeluhi se morajo predvsem popolnoma odpovedati vsem močnatim jedem, velikim količinam krompirja, rižu, vsakemu mastnemu mesu, slanini, smetani in sveže pečenemu kruhu. Vsi debeluharji se bodo odpovedali tudi juhi in jo bodo nadomestili s presno hrano (sadjem, zelenjavo).

Vendar pa s shujševalnimi kurami ne smete pretiravati, če hočete, da ne boste imeli ovele kože in motenj v prebavi. Jejmo torej dovolj in se vzdržujmo jedi, ki bi nas debelile!

Za zajtrk bomo pojedli jabolko, ali dva paradižnika, ali spili skodelico ne presladke kave ali čaja, zraven pa pojedli kvečjemu en košček prepečenca. Opoldne bomo jedli precej solate, ki ne sme biti premastna, suho pečeno meso, kot dodatek pa malo krompirja. Zvečer se poslužimo spet solate s trdo kuhanim jajcem, paradižnik, jabolko in košček prepečenca. Solate jejte precej, da se črevesje ne bo polenilo in da bo želodec poln. Če pa niste prevelik jedec, pa vam bo za večerjo morda zadostoval košček kruha in skodelica jogurta.

Debelost je zlasti nevarna ljudem, ki mnogo sede. Debeluhi mnogo prej zbolijo na zvišanem krvnem pritisku, na srcu, boleznih ožilja in sladkorni bolezni. Zato težo stalno nadzirajmo, ker se bo lažje znebiti samo nekaj odvečnih kilogramov, kakor pa 10 do 20 kilogramov.

DELO LJUDSKE UNIVERZE V VELENJU JE PLODNO

V torek, 11. januarja je Ljudska univerza velenjske Svobode pripravila že šesto predavanje, tokrat je predavala tov. Kmeclova o temi: Kaj mi še manjka pri lepem vedenju? Predavanje je bilo povezano s praktičnimi primeri iz življenja in skrbno zbrano.

V torek, 18. januarja je predaval tovariš Beuerman, dirigent: O razvoju glasbene umetnosti. Predavanje je bilo privlačno, ker je bilo ponazorjeno z glasbili in gramofonskimi ploščami. Temu predavanju bo sledilo predavanje o družbenem planu za 1955 leto.

Iz dela LU je razvidno, da v Velenju skrbe tudi za vzgojni in ideološki dvig prebivalstva.

Admiral Bobby v Mestnem gledališču

Kar od začetka priznam, da sem Nemcem nevoščljiv za to igro in da se mi zdi kar čudno, kako je neki zrasla na tevtonskem zelniku. Toda zrasla je, razveseljuje nas in vedri, pripoveduje in dopoveduje nam nekaj, kar nam je blizu in nad vse všeč. Odrasle in otroke vseh razvojnih stopenj! Prišel si čemeren v teater, sključen pod pezo vsakdanjih skrbi, z rojem načrtov in neopravljenih nalog okoli sebe, čez slabi dve uri pa odhajaš nasmejan, roj nadležnih misli je razpodila Minca Jerajeva z vsemi tistimi, ki se na odru sučejo okoli nje. Da o mladih ljudeh ne govorim! Ti imajo svoj svet, na katerega mi tako radi pozabimo. Če bi ne pozabili, bi morda tudi pri nas kdo zapisal podobno pustolovsko igro, ki ne vzgaja s praznim moraliziranjem, ki iz nje ne štrle na vseh koncih in krajih dobri nauki in huda svarila! Zdi se mi, da je Bobby sladka muzika mladosti, tisto, kar človeka mika v svet in življenje, kar pa je zmerom tu, da se vedno znova poraja in obnavlja volja po dejanju, po velikih stvareh. Ali res ne razumemo otroškega sveta, tiste odkritosrčnosti, tiste čudovite otroške pameti, ki je prav tako očarljiva kakor njena naivnost? Naša otroška literatura, res ne vem, kaj ji manjka, ali pa ima česa preveč! Preveč katekizma in premalo smisla za otroške interese, za njihovo obzorje, in še za to in ono. In včasih preveč čustvovanja, osladnosti in omlednosti, ki še starejšim ne gredo v slast. Toda dovolj tožba! Če bomo zares ljubili otroke, bodo naši pisatelji napisali kdaj tudi kako dobro otroško igro. Naj nas tolaži to, da tudi drugod niso vse dobre.

Admiral Bobby je za celjsko gledališče imeniten uspeh. Po dveh amerikankah, ki nam nista imeli kaj prida lepega povedati, pa sta v repertoarju prav zato imeli moralno upravičenost, smo zdaj gledali igro, ki je v vsakem pogledu zadovoljila staro in mlado in povsem dosegla tisto, kar je prvotni in prvobitni namen gledališča, tisto, zaradi česar je človeštvo gledališče tudi ustanovilo in zaradi česar nikoli ne bo moglo brez njega živeti, pa naj se življenje še tako spremeni. Igro je postavil na oder *arh. Sveta Jovanović* z močno kultiviranim občutkom za vse, od česar zavisi dobra predstava. Vse je bilo prežeto z enotnim občutjem, tako da je morda prav ta zunanja in notranja harmonija dela samega, igre, inscenacije, mask in ne vem še česa, ožarila predstavo s toplino in prisrčnostjo, s tistim moralnim in čustvenim vzdušjem, ki je te igre odlika in čar.

Zvonec je nosila (bi napisal oče Bleiweis) *Minca Jerajeva*, ki je igrala Bobbyja, tega očarljivega dečka z neomadeževano in nepoškodovano naivno ambicijo, dragoceno lastnostjo, prepotrebno opremo za življenje. To deško ambicioznost, podjetnost, neustrašenost, pustolovstvo in junačenje je Jerajeva prikazala z vso svojo prikaznijo tako, da je živela na odru kakor posebljena sanja, ki živi, je in bo živela v dušah majhnih in odraslih otrok, sanja o tem, »kako bi bilo, če bi bil jaz to in to...« In vidite, Bobbyju se je »urajmalo«in se mu je podalo kot le kaj. Bil je pač fant od fare, bil je raposajen pa tudi priden, bojevit in predrzen pa tudi previden in zvit, prostodušen in odkrit, znal pa je tudi držati jezik za zobmi, če je bilo treba in če se je tako spodobilo. In to pubertetno osebnost je prikazala Jerajeva, kakor da bi ji bil kdo »srce preustvaril«, kakor da gre vse zares. In otrokom gre res vse zares! Imela pa je dobre sekundante — najprej v tropi dečkov, ki so se šli soldate, tropi petelinastih huncvetov, ki so, čeprav amaterji, prisrčno pokazali našo zarjo bodočih dni. To so bili Janez Peterman, Andrej Koren, Peter Kodre, Janko Je- Guzelj, Franc Skledar, Ljubo Kompan, senik, Alojzij Sovinc, Andrej Vogelsang, Janez Gabrovšek, Matjaž Lovšin, Ivan Romih, Nikola Marjanovič, Oto Guzelj, Franc Skledar, Ljubo Kompan, Edi Kovač in Vili Vošinek. Nekateri od njih so prestali pri tem svoj gledališki krst, nekaterim pa so gledališke deske že kar domače. Prav je, da gledališče posega po našem naraščaju, mladi ljudje se vadijo v nastopu, preizkušajo, da je poleg treme v šoli in včasih doma na svetu še kaka druga trema, vidijo pa tudi, kako zapletena je gledališka umetnost, kako je treba delati, da konec koncev nekaj nastane, vzbuja in goji pa se v njih tudi smisel za gledališko kulturo, ki dremlje v premnogih mladih dušah in večkrat se zgodi, da se nikoli ne prebudi, ker ni priložnosti ali pa ni vzgojitelja, ki bi ga zbudil.

Toda tu je še *Škofov* lord Dobernoon! Ali ti ob njem ne pride na misel kak dobrodušen Dickensov toryjevec, pogreznjen v globok naslanjač, zavit v oblake dima najboljšega tobaka, pripravljen, da iz same ljube samovšečnosti naredi tako ali drugačno plemenito gesto? Škof je nedvomno talentiran in kar preveč uporaben igralec z zavidanja vrednim registrom. Toda čim bolj mora zlesti iz svoje kože, tem močnejši je. V tej igri je pokazal, da od njega lahko veliko pričakujemo, posebno, če bo zaseden z vlogami, ki mu ne bodo a priori »ležale«. Lord Dobernoon utegne biti začetek. Tudi *Krošlov* polkovnik Camning me je presenetil s svojo preprosto, očetovsko dobrohotnostjo in neprisiljeno pojavo, ki se ji je protin prav tako prilegal kakor invalidnost iz časov admirala Nelsona, čeprav o njej ni bilo govora. Tudi ostali dvorniki in pridvorniki so to dobrodušno, narahlo krpanovsko nadahnjeno dvorno družbo prijetno predstavili s primerno skrbnostjo — kajti res je, da pri taki otroški igri ni prav nič manj važen lakaj kakor zunanji minister. Tega so se zavedali *Jeršin* s svojim dvornim maršalom, *Božič* s svojim komornim slugo, *Dolinar* z zunanjim ministrom in *Mirnik* s tajnim svetnikom. Tudi krmar Croft, ki ga je igral *Strnad*, je bil v Evropi in na Kitajskem prav primeren. Isto je treba reči o njegovi ženi, ki jo je res lepo odigrala *Maverjeva*, dalje o *Červinkini* stari dami in *Novakovem* prižigalcu svetilk.

Kitajski svet je režiser prav tako zelo posrečeno prikazal, čeprav ni mogel poleg scene in Adamičeve muzike dobiti nobenih drugih izraznih možnosti, ki bi se seveda prilegle. Tu je poleg dobrodušnosti malo hudomušnosti, a oboje z eno pravo mero in smislom za poenostavljenje in praktičnost. Vsi trije mandarimi (Dolinar, Novak in Vrabl) so nam pričarali kitajski dvor s prav tako smešno krutim ceremonielom, kakor ga ima po svoje tudi evropski. Imeniten je bil spet razbojnik Hung-Hung, ki ga je igral *Jeršin*, in njegovi črni pajdaši (Mirnik, Kotnik, Eržen, Domjan), srčkana je bila drobna Hiruto (Pavšičeva). Skratka: lepa predstava, še en dokaz več, da ima Celje dober teater. Odhajal sem z mislijo na naše premnoge načrte o reformi šolstva, o reformi vzgoje otrok, ki v tej igri vidijo in slišijo nekaj, kar jim ne more dati ne dom in ne šola. Pri tem sem se spomnil na tisto staro besedo, da je gledališče vzgojna ustanova, in na Masarykovo besedo, da ga bolj skrbi vzgoja odraslih kakor vzgoja otrok. Prav je imel, krvavo prav.

T. O.

Ob sklepu prvega polletja na celjskih šolah

Zanimanje za napredek in razvoj našega šolstva postaja iz dneva v dan večje. Naša socialistična družba se zaveda, da je dobro urejeno in napredujoče šolstvo osnovni pogoj za napredek gospodarstva in vse ostale dejavnosti. Pomanjkanje strokovnih kadrov priča, kako važna je temeljita šolska in strokovna izobrazba naše mladine. Splošno in deloma strokovno znanje dajejo naše šole, specialno pa nudita praksa in nadaljnje izpopolnjevanje v samoizobrazbi in strokovni tečaji.

Velik, če ne odločilen korak v napredku našega šolstva smo storili z uredbo družbenega upravljanja v šolstvu in prosvetnih ustanovah s tem, da so v Celju prevzeli šole in druge ustanove šolski in upravni odbori, ki bodo od sedaj ob tesnem sodelovanju s prosvetnimi delavci soodgovorni za ves njihov nadaljnji razvoj in napredek. Izvoljeni in od ljudskega odbora potrjeni odborniki ne bodo imeli le priliko, ampak tudi dolžnost, da spremljajo in pospešujejo delo in uspeh ustanov. Prosvetni delavec se bo od sedaj laže posvetil svojemu vzgojnemu in strokovnemu delu v korist mladine, saj mu ne bo treba samemu skrbeti za materialne, socialne in kulturne pogoje, ki jim bo družba posvečala vso svojo pozornost in skrb. Čim ugodnejši so ti pogoji, tem boljši bodo uspehi in tem večja prizadevnost vsakega posameznika vštevši mladino, ki se ne bo mogla izgovarjati na mnoge ovire, ki sedaj še v marsičem vplivajo na njen uspeh pri učenju.

V to poročilo smo zajeli skoraj vse šole na območju celjske mestne občine ne glede na to, da nekatere izmed njih ne spadajo v njeno, temveč o okrajno upravno področje.

UČNI USPEHI V %	Pozitivne ocene	Negativne ocene	Neocenjeni
I. osnovna šola	83,6	14,4	2
II. osnovna šola	80,1	18,3	1,6
Pomožna šola	77	22	1
Vajenska šola I	80	20	—
Vajenska šola II	68,9	31,1	—
I. gimnazija, nižja	51,47	48,24	0,29
I. gimnazija, višja	66,96	32,75	0,29
II. gimnazija, nižja	60,9	37,9	1,2
II. gimnazija, višja	66,4	33,1	0,5
Ekonom. sr. šola	60,62	39,38	—
Učiteljišče	82,6	16,2	—

Številke so sicer številke, vendar nam marsikaj povedo. Vemo, da je stoodstoten uspeh zaželen pri vseh treh činiteljih: pri mladini, starših in prosvetnih delavcih, vendar iz gornjih številk razvidimo, da se ta želja že približuje temu cilju, ki iz popolnoma subjektivnih in objektivnih razlogov ne more biti zlahka dosežen.

Razmeroma nižji odstotek kažeta obe nižji gimnaziji in Ekonomska srednja šola. Pri prvih dveh z doseženim uspehom nismo zadovoljni, dasi se tudi pri njih kaže v primeri s prejšnjimi leti v istem razdobju precejšen napredek. Pri njih verjetno največ odtehtajo prvi in drugi razredi, ko vemo, da je prehod učencev iz osnovne šole v gimnazijo še vedno težak. Prav s tem problemom se sedaj bavi proučevanje šolske reforme. O Ekonomski srednji šoli pa sodimo, da so se zahteve po čim višji izobrazbi strokovnih kadrov, ki jih ta šola vzgaja za naše gospodarstvo, poostrile.

Da je učni uspeh na vseh šolah boljši, je treba pripisati velikemu prizadevanju vzgojiteljev, njihovemu tesnemu sodelovanju s starši na roditeljskih sestankih, v nemajhni meri pa tudi mladinski organizaciji.

Poleg šolske reforme, ki že trka na vrata naših šol, bo šole treba podpreti še z večjimi materialnimi sredstvi, saj vzgajamo v njih mladino, ki bo nekoč prevzela vse pridobitve naše socialistične družbe. Podpreti bo treba tudi prosvetne delavce, ki v mnogih primerih še trpijo zaradi pomanjkanja stanovanj in jim s tem jemljejo energijo za večje prizadevanje v njegovi odgovorni službi.

-nik

Komedija Dobri vojak Švejk

v uprizoritvi Ljudskega odra v Celju

Ko notranje zadovoljen odhajaš med množico gledalcev, ki enako napolnijo dvorano Ljudskega odra pri vseh ponovitvah komedije o Dobrem vojaku Švejku, se sredi mnogih zadovoljnih obiskovalcev sprašuješ: »Kaj vsebuje ta komedija, da je ljudem duševno tako blizu, privlačna in zabavna? V čem je njena učinkovitost, ki gledalce prevzema do osrečujoče notranje lastne sprostitve in doživetja?«

Komedija Dobri vojak Švek se odlikuje po svoji ugodni prilagoditvi Švejka na običajne, vsakodnevne in ljudem navadno neprijetne dogodke ob izbruhu prve svetovne vojne. Dogodki, ki v mnogih povzročajo čustva strahu, bojazni in nesigurnosti pred bodočnostjo, so Švejku nekaj vsakdanjega, običajnega. Notranja ravnodušnost do vseh tegob tistih dni mu omogoča vedro prilagoditev situacijam, ki ostale prizadevajo neprijetno in boleče. V tem je naš Švejk mojster in zaradi tega je simpatičen, saj poraja komiko in smeh, vedrost optimizma tam, kjer se običajni ljudje izgubljajo v pesimizmu, nesigurnosti in bojazni. Švejku so resni dogodki šala in oponašanje, ne pa notranja bol in tuga. V tem je notranje tudi moralno močan, saj nas uči, kako lahko »okoli prinašaš« težke življenjske situacije. Zaradi tega nam je v svoji komiki izredno simpatičen in blizu, saj ta in oni med gledalci morda celo misli: »Dobro bi bilo, ko bi tudi jaz mogel življenje in njegovo borbo obravnavati malo bolj z vedre, svojemu zadovoljstvu prilagojene plati.«

Jaroslav Hašek je mojstrsko prikazal čustvene obrate v Dobrem vojaku Švejku, kjer se je že čustvo navdušenosti, prizadetosti spremenilo v čustvo ravnodušnosti, čustvo zanosa v čustvo omalovaževanja. Marsikatero čustvo pa se je v njem zaradi prejšnjega z njimi prenasičenega ozračja sploh izgubilo. To so naravne zakonitosti doživljanja, če je enostransko čustvo prenapeto in se ta napetost nujno razreši v znosno ravnodušnost, česar je vojno in predvojno ozračje vedno polno. Vse to je ljudem poznano iz lastnih izkustev in kar že poznamo, mnogo raje gledamo na odru, kot nekaj povsem tujega.

Režija igre je priznala v vseh prizorih Švejku (Anton Planinc) osrednje mesto. Švejk daje vsaki situaciji ton in poudarek, on je povsod naš »junak«, na njega so gledalci predvsem pozorni. Če se nam dozdeva v vlogi Antona Planinca po zunanjosti včasih premalo tipičen, premalo izstopajoč iz množice ostalih, nas pa s svojo mimiko, s svojim govorom in gestami tem bolj pridobiva zase. Ni dvoma, da v sedanjih nastopih primerno osvaja pozornost gledalcev, a še večja izrazitost tu in tam bi ne vodila do neprimernega patosa. Res je, od vloge Švejka je bistveno odvisen uspeh uprizoritve — in v navedeni zasedbi ter režiji Gustava Grobelnika se Švejk uspešno uveljavlja pred občinstvom.

Začetništvo pri nekaterih ostalih vlogah ni zniževalo bistveno nivoja izvedbe. Prizor pridige vojnega kurata (Tone Zorko) je bil eden najučinkovitejših, saj so njegove besede res gromke in »krokodilove« solze Švejka vsem dostopne. Krčmar Palivec (Jože Dereani) je preveč naiven, da bi sam našel dobrega izhoda svoji situaciji zaradi cesarjeve slike in podan v maski in tipu dobro. Vživeto je igral Stane Vengust v vlogi civilnega policista. — Krčmarica (Ana Sivcova) premalo izraža doživeto prizadetost ob izgubi moža, je pa sicer zelo naravna v svojem nastopu. Zelo prepričljivo sta igrala sodni zdravnik (Jože Jordan) in preiskovalni sodnik (Jože Zagoričnik). Polkovnik Kraus (Jože Zagoričnik) nastopa sicer malo, a dokaj spretno. Premalo prepričljiv je ostal nadporočnik (Ivo Ramšak). Njegova zunanja dinamika ne odraža dovolj doživljajoče notranjosti, ki jo vloga predvideva, čeprav se očituje v igri neka skrbnost. Služkinja (Mira Tavčarjeva) polkovnika Krausa igra dobro, enako tudi baronica (Marica Frecetova). Žena Kati (Marica Frecetova) je tudi prepričljiva v svoji vlogi. Tipičen je v svoji vlogi trgovec s papirjem (Cveto Vernik), enako tudi profesor zgodovine (Boris Pšeničnik) in predsednik dobrodelnega društva (Lojze Hribernik); skromen kot mož pa je trgovec s hmeljem (Štefan Dečman). — V manjših vlogah so se preizkušali na odru še Jože Drole kot razbojnik in civilist, Drago Fridau kot pismonoša in Ernest Kampolšek v vlogi prometnega stražnika.

Prehodi od ene k drugi sliki na odru so bili primerno izpolnjeni z melodijami tamburaškega orksetra KUD »France Prešeren« pod vodstvom Janka Hočevarja. S stališča neposrednega podoživljanja prizorov na odru sicer takojšnji akordi melodij tega ne pospešujejo ali omogočajo v zadostni meri, ker drugače zaposle gledalčevo pozornost.

Izmed letošnjih veseloiger je komedija Dobri vojak Švejk našla najugodnejši sprejem in odziv pri občinstvu, ki rado obiskuje in ceni uprizoritve, v katerih se zlasti vedro odraža košček življenja, ki je tudi ljudem včasih problematično in še nerazrešeno, tudi težko in neprijetno, da je kar prav, če je na odru to drugače.

Šiv.

Uprizoritev Trnjulčice v Velenju

Gledališka sekcija velenjske Svobode je desetkrat uspešno uprizorila pravljično igrico Trnjulčica. Z dvema predstavama je gostovala v Šoštanju.

Ker je igrica pravljična, je tudi precej zahtevna. Vloge so bile posrečeno izbrane. Sicer pa — ! Če bi hoteli govoriti o poklicnem gledališču in igralcih, bi bila kritika upravičena. Velenjsko gledalšče je trenutno amatersko, saj je vsem igralcem le notranji užitek po delu, toda ne samo užitek, temveč tudi velikanski trud — kar pomislite: deset predstav v enem tednu! Tudi poklicnemu kritiku bi bilo težko izreči ostro kritiko.

Treba je priznati, da je bila igra odigrana daleč nad diletantskim poprečjem. Posebno pohvalo zasluži Branko, ki je izborno odigral vlogo dvorskega norca. Nič slabši ni bil kraljevski par, Trnjulčica, Zvezdogled, siromak. Sicer pa, kdo bi navajal vse. Igrico je prijetno poživljala orkesterska glasba pod vodstvom tov. Beuermana. Izredno doživet je bil prizor z nastopom siromaka. Vsebinska plat igre je bila vseskozi zadovoljiva. Teatralični nastop Črne vile naj bi še močneje podkrepili z naravnimi elementi. Jezik je tu in tam šepal, toda le na poudarku.

In scena? Maska, šminka, kulise — vse je bilo izvrstno! Ne bi bilo odveč, če trdim, da ni scena prav nič zaostajala za onimi v mestih.

Če bi strnili še enkrat vse v celoto, potem moramo priznati, da je bila igrica v Velenju med najbolje odigranimi. Njen režiser, tovariš Furlan je z vestnostjo in prizadevnostjo dosegel lep uspeh.

Igrica je z vsebino in dobro igro zaslužila aplavz in prijetno vzgojno vplivala na staro in mlado.

V kraju — mestu, ki bo kmalu imelo 8000 prebivalcev, bo nujno potrebno poklicno gledališče. Dobro bo, če bodo mislili, kako privabiti vsaj nekaj poklicnih gralcev, ki bodo gledališko življenje še povečali in dvignili kvalitetni nivo.

Sedaj pripravljajo igro »Krog s kredo«, ki jo bo režiral tovariš Mavec in »Veseli večer«, ki ga pripravlja tovariš Dermol.

Razstava otroških risb v Celju

Te dni je bila v mali dvorani Hotela Union odprta razstava otroških risb. O tej razstavi, ki je bila do nedavnega še v Ljubljani, je bilo že dosti pisanja v časopisju, zato smo lahko v Celju veseli, da je Društvo prijateljev mladine uspelo razstavo privesti tudi v Celje.

Nekaj sto risb nadarjenih otrok od štirih do petnajstih let predstavlja za obiskovalca, seveda če ima do take razstave pravilen odnos, naravnost užitek. Razstave otroških risb je pravzaprav pred leti začela organizirati mednarodna organizacija UNESKO pri Združenih narodih. Nedavno so bile razstave po vseh večjih mestih evrope, pa tudi izvenevropskih držav. Med otroci, ki so na teh mednarodnih razstavah razstavljali svoja dela, so bili udi jugoslovanski otroci.

Slovenija je torej med prvimi, ki v okviru svojega teritorialnega območja organizira razstavo otroških risb. Ta razstava ni slučajna, temveč je plod vzornega pedagoškega dela strokovnih učiteljev in profesorjev na šolah. Ta razstava je zgovorna priča, da sodobni pedagogi posvečajo veliko pozornost razvoju otrokove domišljije in neopazno, s pravilnim pedagoškim prijemom vodijo njihovo nadarjenost. V tem je velika razlika s pedagogi iz preteklosti, ki so otrokom vsiljevali enoten, dostikrat tudi preveč svoj način ter s tem otrokom uničili veselje do risanja.

Razstavo, ki jo priporočamo za obisk vsem Celjanom, je zelo pestra. Neverjetno razgibana domišljija je otroke pri risanju pustnih šem tako zelo zaposlila in jih prisilila k lastnemu opazovanju, da bi celo etnografi našli mnogo zanimivih podob.

Zelo lepe so kolektivne slike, ko so mladi risarji prispevali vsak po en detajl za celotno kompozicijo. Na razstavi je mnogo teh kolektivnih slik predvsem iz Trsta, Kranja, Bleda in še od drugod. Med slikami ne manjka pokrajinskih motivov, raznih pravljičnih motivov, pa tudi portreti in avtoportreti.

Upajmo, da bo razstava ostala v Celju vsaj toliko časa, da jo bodo mogli videti tudi šolski otroci, predvsem pa dijaki iz učiteljišča, ki se sedaj nahajajo na semestralnih počitnicah.

DOBRO RAZLOŽENO...

— Očka, kdo je upnik?

— Upnik je neumen človek, ki upa, da mu bodo posojeni denar vrnili.

12. IN 13. FEBRUARJA 1955 V CELJU

PRIREDITA

?

TKANINA-GALANTERIJA, Celje

NAGRADE:

?

LJUDSKI MAGAZIN, Celje

?

SODELUJEJO:

GRADBENO PODJETJE
„GRADITELJ“ v Ljubljani
ŠMARTINSKA CESTA 64 b

sprejme

zidarje, priučene zidarje in težake takoj ali kasneje v stalno zaposlitev.

Delo v zaprtem prostoru. Priučeni zidarji se lahko prijavijo k izpitom po izkazani praksi. Sprejmemo tudi gradbene delovodje takoj alí kasneje. Hrana in stanovanje zasigurana.

Iz Celja...

Vpisovanje v cikluse predavanj na Ljudski univerzi v Celju

Večkrat izraženim željam po ciklusih predavanj iz področja tehnike, glasbe in upodabljajoče umetnosti ustreza LU z razpisom vpisovanja v navedene cikluse predavanj s stalnimi udeleženci.

I. Ciklus predavanj iz glasbe obsega 4 predavanja, in sicer: 1. Uvod v glasbo in bistvo glasbe. — 2. Stilna obdobja — dve predavanji. — 4. O glasbeni psihologiji. — Predavali bodo: profesor Ferlinc Boris, Vilko Ukmar in dr. Dragotin Cvetko iz Ljubljane. Predavanja bodo vsak torek in petek s pričetkom ob 18,30 na učiteljišču. Učnina za ves ciklus znaša 80 din za osebo, dijaki plačajo polovico. Prvo predavanje bo v torek ob 18,30. Predavanja bodo ponazarjale mnoge gramofonske plošče.

II. Ciklus predavanj: Upodabljajoča umetnost skozi stoletja obsega naslednje 4 teme: 1. Razvoj umetnosti od prazgodovine do Rimljanov. — 2. Umetnost v zgodnjem srednjem veku. — 3. Renesansa in barok. — 4. Slikarstvo v 19. in 20. stoletju. — Predavanja bodo ponazorjena z mnogimi skioptičnimi slikami. Predaval bo prof. Milan Lorenčak. — Predavanja bodo na učiteljišču vsak ponedeljek in sredo ob 19. uri. — Prvo predavanje bo v ponedeljek, dne 7. februarja. Učnina za ves ciklus znaša 80 din za osebo, dijaki plačajo polovico.

III. Ciklus predavanj iz tehnike (štiri predavanja) v zvezi s fiziko in kemijo bo v besedah, slikah in poizkusih obravnaval praktične in zanimive teme iz fizike, elektrotehnike in kemije. Predaval bo ravnatelj Franjo Jakhel vsak torek in petek ob 19. uri na učiteljišču. Učnina kakor za prejšnje cikluse. — Prvo predavanje bo v torek, 8. februarja ob 19. uri.

Vpisovanje v vse cikluse predavanj je dnevno v pisarni učiteljišča in v Centralni ljudski knjižnici med uradnimi urami.

Odbor Ljudske univerze.

TEČAJ ZA GOSTINSKE DELAVCE V CELJU JE USPEŠNO ZAKLJUČEN

Pred dnevi je pred komisijo Trgovinsko-gostinske zbornice za mesto Celje polagalo izpite za polkvalificirane gostinske delavce 17 kandidatinj, zaposlenih v raznih gostinskih podjetjih v Celju. Zbornica je pripravila tečaj, ki je trajal en in pol meseca in je obsegal teoretični in praktični pouk iz strežbe, kuharstva, organizacije gostinstva, hranoslovja in računstva. Pouk je trajal dnevno po štiri ure, učni načrt pa se približal snovi, predpisani za kvalificirane gostinske delavce. Uspeh tečaja se je pokazal na izpitih. Vse kandidatke so izpite položile. Pet jih je napravilo z odličnim uspehom, dvanajst pa s prav dobrim. Ti uspehi so tembolj prepričljivi spričo strogega kriterija izpitne komisije, k je zahtevala obširne odgovore na vprašanja. Upati je, da se bo uspeh izpitov odražal tudi v konkretnem delu gostinskih podjetij, predvsem pa v kuharstvu, odkoder se je odzvalo največje število tečajnikov. Želeti je, da bi se tovrstni tečaji v bodoče še ponavljali v prid celotnemu gostinstvu v našem mestu.

CENE NA CELJSKEM ŽIVILSKEM TRGU

Trg je bil v tem tednu še kar dobro založen. Potrošniki pa so v socialističnem sektorju pogrešali poleg cvetače in špinače tudi motovilec, ki se v pretežni meri prodaja v privatnem sektorju. Posebno pa bi potrošniki želeli, da bi socialistični sektor imel v večji količini na razpolago špinačo, ki jo privatniki prodajajo enkrat dražje.

	Soc. sekt.	priv. sekt.
Krompir	16— 18	18
čebula (ptujska)	30— 46	50
sveže zelje	20— 30	30— 35
kislo zelje (var.)	50— 54	50
Kisla repa	—	25— 30
ohrovt	20— 30	30
fižol (nizki)	—	50— 60
fižol (visoki), boljši	86— 90	70— 80
solata	50— 60	60
špinača	50— 80	150
cvetača	65	
korenček	25— 40	40
motovilec	—	150—200
radič	140	—
petršilj	40— 70	60
pesa	35— 40	—
česen	100—130	100—160
jabolka	42— 46	40— 60
suho sadje (maslen.)	125	nav. 100
suhe slive	120—130	—
suhe smokve	156—166	—
rozine	600	—
arašidi	480	—
orehi v lupinah	150—165	150
orehova jedrca	570	—
limone	310—320	—
pomaranče	300	—
mleko	30— 32	32
surovo maslo	—	480—500
smetana	—	160
skuta	—	120
jajca	—	16— 18
bučno olje	—	350
vino	—	120
ječmenova kaša	60	—
prosena kaša	—	100

POŠEVEN STEBER

Ob Poti na Lavo je že več kot štirinajst dni dvojni steber z brzojavnimi žicami nagnjen za najmanj 45 stopinj. Ko bo padel ob prvem vetru ali snegu, se bo odtrgalo 16 žic, tako da bo telefonskih pogovorov za nekaj časa konec. Popravilo je nujno in menda tudi enostavno.

Gibanje prebivalcev v Celju

V času od 8. do 15. 1. 1955 je bilo rojenih 33 deklic in 38 dečkov.

Poročili so se:

Ignac Šelih, rudarski nadzornik iz Celja in Brigita Zibret, blagajničarka iz Celja; Alojz Klemenšek, trgovski potnik iz Ljutomera in Angela Kitak, trgovska pomočnica iz Celja.

Umrli so:

Orešnik Frančiška, gospodinja iz Sp. Grušovelj, stara 57 let; Marija Srabotnik, gospodinja iz Celja, stara 71 let; Viktor Mohor, delavec iz Tržiča, star 50 let; Ivana Holc, gospodinja iz Celja, stara 82 let; Anton Bincl, otrok iz Škofje vasi, star 2 dni; Terezija Kuščar, gospodinja iz Celja, stara 91 let; Marija Dvornik, otrok iz Podvrha; Marija Beuc, prevžitkarica iz Velenja, stara 71 let; Marija Jurček, gospodinja iz Sp. Trnovelj, stara 69 let.

6 TEDENSKI KUHARSKI TEČAJ V CELJU DOBRO USPEVA

V Celju je sredi decembra preteklega leta začel 6 tedenski kuharski tečaj, katerega je organiziralo »Društvo za napredek gospodinjstva« v Celju. Zanimanje za ta tečaj je bilo izredno veliko, tako, da je moralo vodstvo tečaja okrog 100 prijav odkloniti. Tečajnice prispevajo za vseh 6 tednov vsaka po 750 dinarjev, ostale stroške krije pa MLO, Svet za prosveto in kulturo. Tečaj se vrši vsak dan in ga požrtvovalno vodita tov. Bračičeva in Kodretova. Obiskuje ga največ trgovskih nameščenk, nekaj pa tudi kmečkih deklet ter neznatno število delavk (Morda je odbor le premalo poskrbel za uspešno propagando po tovarnah, ali pa tovarniške delavke res nimajo zanimanja za kuho?!)

Dnevni red tečaja je naslednji: ob 17 uri je razlaga jedilnika, združena s potrebnimi navodili z ozirom na sodobno prehrano. Potem si tečajnice porazdele delo, ob 18. uri začnejo kuhati. V teh večerih skuhajo skromno ali bogatejšo večerjo, pečejo kruh, poslušajo predavanja iz hranoslovja, urejujejo jedilnike in pišejo recepte. V tej učni kuhinji je zapopadena tudi dietična hrana, prehrana otroka, posamezne specialitete, samostojne jedi, boljša peciva, različne zelenjavne plošče, majoneze, ribe itd. Namen tečaja je, da se tečajnice seznanijo s preprosto, ceneno domačo kuhinjo, ki je pač dostopna današnjim prilikam.

Vodstvo tečaja ima precej težkoč pri pouku kuhanja zaradi pomanjkanja inventarja, predvsem jedilnega pribora, porcelana, steklene posode, kozic in kuhinjskih krp. Dobro bi tudi bilo, da bi ti tečaji dobili svoj stalen prostor (zdaj kuhajo v kletnih prostorih Narodnega doma), ali pa, da se v Celju čim prej uredi stalna šolska kuhinja s potrebnim inventarjem odnosno stalna enoletna gospodinjska šola, kjer bi lahko uspešno in nemoteno delovali tudi daljši kuharski tečaji.

Ta tečaj bo zaključen 30. januarja, tedn dni za tem pa bo začel spet nov kuharski tečaj, za katerega je že sedaj veliko zanimanje.

VTISI IZ CELJSKIH KINODVORAN »KRUTO MORJE«

V »Unionu«so te dni vrteli film angleške proizvodnje po romanu Nikola Monsarata z istim naslovom. Ne glede na to, da je filmska verzija te zgodbe nekoliko preurejena, je vendar to dober film, predvsem po zaslugi dobrega režiserja in izbranih igralcev.

Vsebina literarnega dela je dala scenaristu in režiserju veliko možnosti, da bi lahko bila oba pristranska, čeprav ne bi prekoračila pisateljevega teksta. Toda ostala sta mu v glavnem zvesta. Kot knjiga tako tudi film ostro obsoja vojno in vse tragedije človeka, ki postane njeno orodje. Filmska zgodba gre celo tako daleč, da na nekaterih mestih grozote vojne postavlja pred patriotično dolžnost. V tem je morda res šel nekoliko predaleč, zlasti ker gre tu za vojno proti fašizmu, ki ni poznal nobene sentimentalnosti in človeških čustev. Sicer film ni sentimentalen do sovražnika, temveč biča vojno kot nesrečo za lastni narod. Takih prizorov je dovolj. Ubiti sorodniki v domačih zbombardiranih mestih, razbite družine, pogibelj lastnih brodolomcev za ceno rešitve večjega števila ljudi itd.

Film niti ne poskuša dokazovati nadmoč lastnih sil na morju. Marsikatera država, pravzaprav velesila v svetu bi ne prenesla take ironije na koncu, ko kapetan ugotovi, da je dvoje potopljenih nemških podmornic zelo majhna tolažba za pet let trpljenja in množico padlih ljudi. Ne moremo si misliti nemškega, amerikanskega in sovjetskega filma, ki bi vojno tematiko na ta način obdelal. Čeravno je to vojni film, je vsa njegova vsebina posvečena ideji miru in sožitja med narodi.

...in zaledja

Gluhi slepi in celjskega okraja so svojim dobrotnikom zelo hvaležni

Gluhi Celja in okolice so letos prvič kolektivno proslavili Novoletno jelko. Nad 100 se jih je zbralo k tej proslavi v restavraciji »Petriček«. Proslava je potekala zelo živahno in veselo. Postavili so si jelko in izvedli šaljiv srečolov. Odbor je ob tej priliki obdaroval 58 socialno šibkih.

Pomen proslave je zbranim gluhim pojasnil predsednik odbora tov. Vinko Möderndorfer. Prebral je tudi čestitko za novo leto od Glavnega odbora zveze gluhih Slovenije.

Prispevke za prireditev te proslave so prispevali delovni kolektivi: Beton Celje 20.000 din, Železarna Štore in KZ Vitanje po 10.000 din, Lesna industrija Slov. Konjice 6.000 din, Restavracija »Vino Koper« in Tovarna tehtnic po 500 din, Elektro Celje 3.000 din, Celjska mestna hranilnica 2.500 din, Trgovsko podjetje »Izbira« Rogaška Slatina 2.000 din, Trgovsko podjetje »Vesna« 1.500 din, Trg. podjetje »Merkur« 1.000 din. Privatniki in javni delavci: Javoršek Ignac 2.000 din, Štok Avgust in Dolžan Franjo po 1.000 din, Grobelnik Riko in dr. Mejak po 500 din. Poleg tega so delovni kolektivi prispevali: Tovarna Toper za 7.000 din, Ljudski magazin za 1.520 din, Graditelj 3 t premoga, Lesno podjetje Savinja 2 t obrezlin, Keramična tovarna Liboje 100 kosov posode, Tovarna emajlirane posode 10 kg posode, podjetje Cementnine 20 kos. glinaste posode. Vsa nabrana sredstva so razdeljena siromašnim gluhim kot darilo za Novoletno jelko.

Prav tako je Okrajni odbor Združenja slepih Celje obdaroval za novoletno jelko siromašne slepe. Prispevke za obdaritev so prispevali delovni kolektivi in privatni in sicer:

Beton Celje, Železarna Štore in Tovarna Tehtnic po 10.000 din, KZ Vitanje, restavracija Vino-Koper po 5.000 din, Trg. Izbira Rog. Slatina in Elektro Celje po 3.000 din, Celjska mestna hranilnica 2.500 din, trg. podjetje Vesna 1.500 din, brivski salon Marko, Povrtnina-Sadje in trg. podjetje Alpina po 1.000 din, Javoršek Ignac 2.000 din, Štok Avgust in Belak Franjo po 1.000 din, Grobelnik Riko, Godnik, urar, Gatej, urar, Pelikan, Meško ml. in dr. Pintar po 500 din. V blagu so prispevali: Krojaštvo Celje v vrednosti 5.320 din, Ljudski magazin za 1.520 din, Tovarna Etol 12.000 din, Tov. Toper za 8.600 din, Manufaktura Celje za 6.000 din, Cinkarna 5 ton premoga, Rudnik Laško 2 vagoneta jamskih drv, Steklarna Rog. Slatina 150 kozarcev in vrčkov, Tovarna emajlirane posode 10 kg posode in trgovina s polivinil predmeti 6 kompletnih igračk. Celjska tiskarna je neposredno obdarovala dva slepa v Celju.

Gluhi in slepi so darila sprejeli z veliko hvaležnostjo darovalcem in izrazili iskrene želje za njihovo srečo in zdravje v letu 1955.

Obdaritev slepih in gluhih je humana gesta in to gesto bi morali delovni ljudje posnemati v mejah svojih možnosti, zlasti še zato, ker si gluhi in slepi samí ne morejo nič pomagati.

U. O.

IZ SLOVENSKIH KONJIC

Večina sindikalnih podružnic na konjiškem področju je že določila datume za bližnje občne zbore. Ti bodo v glavnem izvršeni že do konca tega meseca, nekaj pa jih bo v februarju. Dosedaj so zbor imeli že v kladivarni Vitanje, v kratkem pa bodo še v TKO Zreče, na lesnem obratu in v tovarni usnja KONUS.

L. V.

»ZGODBA S PRVE STRANI«

V »Domu« smo videli ta teden drugi angleški film, ki obravnava delovni dan novinarjev enega večjih časopisov, vse dogodke okoli sebe, o katerih pišejo in njihove lastne življenjske probleme. Vrednost tega filma ni samo v tem, da utemeljuje načela, ki jih naj dobronamerni novinarji zasledujejo, temveč je hkrati mojstrovina režije, saj je v celotnem okviru zajeta cela vrsta zgodb, tako tistih, ki jih časopisi obravnavajo, kakor onih v življenju novinarjev samih.

Slučaj je nanesel, da je v obeh filmih igral glavno vlogo eden in isti igralec in je oba filma izdelalo isto filmsko podjetje.

S filmskim repertoarjem tega tedna smo lahko zadovoljni.

Profesor KONRAD FINK 70-letnik

Bližamo se proslavi 60-letnice Celjskega pevskega društva, ki sedaj deluje pod okriljem SKUD France Prešeren. Takrat, pred 60 leti, so začeli naši predniki orati celjsko kulturno polje, ga posejali in obdelali, prežeti z ljubeznijo do lepe slovenske pesmi, do našega naroda in naše zemlje.

Še daljša od 60 let pa je življenjska doba 70 let. Pred 70 leti je bil na Dolenjskem rojen Konrad Fink, ki je prišel ob ustanovitvi bivše Jugoslavije kot profesor na novo ustanovljeno Trgovsko šolo v Celje. Kot vnet pevec se je takoj vključil v Celjsko pevsko društvo, kateremu je tudi predsedoval dolgo vrsto let vse do začetka okupacije. Tudi drugače se je kot zaveden Slovenec udejstvoval v celjskem kulturnem in političnem naprednem življenju. Kakor mnogim celjskim Slovencem, okupator tudi njemu ni prizanesel ter ga poslal v pregnanstvo.

Po osvoboditvi se je jubilant zopet vrnil v Celje. Znova je zbral pevke in pevce nekdanjega Celjskega pevskega društva, katerim so se pridružili še novi pevci in ustanovili mešani pevski zbor, ki kakor že omenjeno, pod okriljem SKUD France Prešeren nadaljuje kulturno deol po tradicijah zbora, ustanovljenega pred 60 leti. Tudi v tem zboru tov. Fink kljub svoji visoki življenjski dobi neumorno deluje ne samo kot odličen, nadvse reden pevec, temveč tudi kot izboren svetovalec in odbornik.

Pevski odsek SKUD France Prešeren je pomemben življenjski jubilej tov. Finka interno proslavil ter jubilantu čestital. Čestitkam pa se pridružuje tudi kulturno Celje, ki mu želi še mnogo zdravih let.

M. Č.

IZPOD BOHORJA

Z ZBOROVANJA RDEČEGA KRIŽA

Članstvo Rdečega križa občine Lesično je s podporo drugih organizacij opravilo dosti dobrega. V mesecu juniju, ko je Bistrica poplavila svojo okolico, so bila potrebna reševalna dela, še bolj pa materialna pomoč prizadetim.

Zdravstveni tečaj za žensko mladino je na vseh šolah dobro obiskan. Članstva je premalo, še manj aktivistov, tako na primer dela za okoliš Drenska reber tov. Suzana Koprivc. Število članstva se mora pomnožiti v vseh enotah in poskrbeti, da se bodo povsod izvršili brezplačni zdravniški pregledi prebivalstva. V Lesičnem so začeli v dvoriščnem poslopju Kroflovih graditi majhno kopalnico, pršno in kadno. Govorili so tudi o potrebi vodovodov na Pilštanju in v Lesičnem, kdaj ju bodo začeli graditi, je odvisno od zanimanja in sodelovanja prebivalstva. Poleg drugih nalog bodo pobijali alkoholizem, ki sicer tod že pojema, vendar še pogosto srečaš na cesti slabiča, ki ga alkohol tepe po kolenih in jeziku. Občinska organizacija RK je ukinjena in bo deljena po krajevnih skupinah. V krajevni odbor RK Lesično so bili izvoljeni dosedanji odborniki s tovarišem Jakobom Leskovškom na čelu.

PILŠTANJ

Nižja gimnazija na Pilštanju je ob zaključku prvega polletja uprizorila pravljično igro v petih slikah »Sirota Jerica« v režiji tov. Marice Kotnikove. Tesni oder je dobro prenesel zahtevno scenarijo in skupinske nastope, besedila so bila gladko naučena, pri nastopajočih ni bilo nič deklamatorskega in so posamezne like ponazorili naravno. Mnogoštevilni obiskovalci so bili z igro prav zadovoljni. Tokrat so bile po svojih predstavnikih zastopane vse množične organizacije in občinski ljudski odbor.

ZAGORJE

Tu bi morali ustanoviti krajevni odbor Rdečega križa, pa je prišlo na občni zbor premalo ljudi.

Med Zagorjani slišiš zadnje čase opazke, da je prva leta po osvoboditvi Rdeči križ sicer lepo pomagal posebno pogorelcem z obleko, obutvijo in podobno, da pa razdelitev ni bila povsod pravična. Takšne nepravilnosti so seveda mogoče, če ni ljudske kontrole. Ne rečemo, da bi med nami ne bilo ljudi, ki težje zmorejo članarino. Tem ni zameriti. Med Zagorjani jih je pa precej, ki bi tistih letnih 60 din v štirih obrokih lahko pogrešali. Jugoslovanski Rdeči križ je prevzel razne nove naloge, kakor asanacijo vasi, to je skrb za zdravje prebivalstva, za snago in čistočo naših domačij in niz drugih človekoljubnih zadev. Da bomo tudi Zagorjani v tem pogledu napredovali, je dolžnost nas vseh, da podpremo to organizacijo in se prijavi vanjo čim več članov.

F. Č.

IZ ŠMARTNEGA OB PAKI

Našo Ljudsko knjižnico modernizirajo. Dosedaj je imela svoj prostor v šoli, sedaj pa je na prošnjo onih, ki se za knjižnico zanimajo, občinski ljudski odbor odstopil lepo sobo v pritličju prenovljenih občinskih prostorov. Obenem ji je naročil moderno, veliko knjižno omaro, poleg tega pa je dal za nakup knjig v preteklem letu 20.000 dinarjev. In zato ni čuda, če se je knjižnica založila z lepimi knjigami, po katerih čitatelji radi segajo. Upamo, da bo odbor v dobi knjižne akcije knjižnico ponovno denarno podprl. Našim odbornikom moramo izreči iskreno zahvalo za vso razumevanje, ki ga kažejo za naše šolstvo in ljudsko prosveto.

Na *Ljudski univerzi* je bilo v pretekli poslovni dobi 6 poučnih predavanj, katere je poslušalo vsega 360 ljudi. Na eno predavanje je prišlo povprečno 60 ljudi. Predavanja so vzeta bolj iz kmetijstva, ker kažejo ljudje za to največ zanimanja.

Žal pa *Kulturno umetniško društvo* v preteklem letu ni pokazalo onega, kar bi lahko. Res je, da je sodelovalo na različnih proslavah, igralo za druge, pozabilo pa pri tem nase. Le pevski odsek je pokazal več živahnosti. Nastopil je s koncertom v Šmartnem in Gorenju in z enim gostovanjem v Šoštanju, kjer pa je bila udeležba slaba.

POSTANITE PODPORNI ALI USTANOVNI ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE

Res čudno, da v Šoštanju za pevske koncerte ni zanimanja, ko pa je vendar ali bi vsaj naj bil Šoštanj tudi kulturno središče okraja. Oni pa, ki so se koncerta udeležili, niso štedili s pohvalo. Le to je naše pevce nekoliko pomirilo. Mogoče bo pa drugič boljše?

IZ GORICE OB DRETI

Prejšnjo nedeljo so pokopali na Hajdini pri Ptuju našega bivšega dolgoletnega šolskega upravitelja in nadzornika, tovariša Pulko Valentina. Nam vsem je ostal mož v najlepšem spominu, saj je bil tudi najboljši učitelj in vzgojitelj v okraju in izven njega. Naše ljudstvo mu je hvaležno za vse, kar mu je dal. In dal mu je mnogo! Ali ni to največje priznanje, najvišje odlikovanje za učitelja, če se ga ljudstvo po tolikih letih še danes spominja z največjim spoštovanjem in ljubeznijo.

*

Kmetijska strokovna šola, ki je v okraju ena najboljših, dobro uspeva. Že od novembra se vrši pouk dvakrat tedensko. Učencev je nad trideset, ki redno prihajajo k pouku, kjer jim domače učiteljstvo nudi znanje iz splošnih predmetov, medtem ko predavajo strokovne predmete strokovnjaki od drugod.

*

Naša KZ si je lani postavila lep zadružni dom, kjer ima v pritličju vse prostore za trgovino, v nadstropju pa ostale prostore in dvorano za prireditve. Počasi, a sigurno napredujemo!

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

V času od 10. do 15. 1. 1955 je bilo rojenih 9 deklic in 10 dečkov.

Poročili so se:

Ivan Bele, kovaški pomočnik iz Sv. Jerneja in Cilka Bizjak, poljedelka iz Št. Janža, občina Pristava; Martin Šket, kmet iz Velikih Roden in Stiplovšek Frančiška, poljedelka iz Vonarja, občina Pristava; Franc Cvirn, poljedelec iz Sp. Tinskega in Ana Zolgar iz Sodne vasi, občina Pristava; Edo Obrez, trgovski pomočnik iz Vel. Grahovž in Marija Oberžan, poljedelka iz Male Breze, občina Breze; Ivan Gračner, poljedelec iz Brez in Frančiška Lončar, poljedelka iz Jelc, občina Breze; Benjamin Orešnik, okrajni logar iz Brez in Jožefa Savšek, poljedelka iz Brez, občina Breze; Franc Jurgl, cestar iz Gozdeca, LOMO Laško in Marija Košec, poljedelka iz Male Breze, občina Breze; Franc Jecl, poljedelec iz Sv. Tomaža pri Šmarju in Martina Hercog, poljedelka iz Brez; Ferdinand Pušnik, poljedelec iz Male Breze in Marija Ocepek, poljedelka iz Male Breze, občina Breze; Jožef Filipič, delavec iz Celja in Jožefa Kumer, bolniška strežnica iz Celja; Stanislav Pevec, vratar iz Orove vasi, občina Polzela, in Marija Živortnik, tovarniška delavka iz Polzele; Edvard Cokan, posestnik iz Vrbja, občina Žalec in Angela Mešič, poljedleka iz Polzele; Ivan Hriberšek, posestnik iz Št. Andraža in Terezija Zabukovnik, poljedelka iz Št. Andraža.

Umrli so:

Vincenc Apotekar, kmet iz Pepelna, občina Šmartno v Rožni dolini; Matevž Superger, prevžitkar iz Zavrha, občina Šmartno v Rožni dolini; Marija Speglič, prevžitkarica iz Zadobrove, stara 70 let; Koloman Cahun, delavec iz Ivence, star 45 let; Marija Križan, prevžitkarica iz Zadobrove, stara 90 let; Ana Vrečar, upokojenka iz Škofje vasi, stara 71 let; Matilda Motoh, dijakinja iz Začreta, občina Škofja vas, stara 12 let; Neža Korber, upokojenka iz Polzele, stara 78 let; Ana Deželak, prevžitkarica iz Strenskega, občina Rimske Toplice, stara 61 let; Rozalija Beljej, posestnica iz Trške gorce, občina Slivnica, stara 83 let; Uršula Lesjak, gospodinja iz Sv. Urbana, občina Slivnica pri Celju, stara 73 let; Terezija Rebernik, poljska delavka iz Lekmarja, občina Slivnica pri Celju, stara 27 let; Franc Masin, kmetovalec iz Grajske vasi, občina Gomilsko, star 85 let; Gregor Lenko iz Trnave, star 86 let.

GOSPODARSKO PODJETJE **PYROTA** CELJE, PEČOVNIK

sprejme takoj ali s poznejšim nastopom:

1 inženirja kemije z najmanj 5-letno prakso (po možnosti v pirotehnični stroki) ali kemijski tehnik z 10-letno prakso

1 knjigovodjo — računovodjo s 5-letno prakso v samostojnem vodenju

Interesenti naj se javijo z navedbo kvalifikacij in prakse na gornji naslov. — Plača po dogovoru.

Rudnik rjavega premoga Zabukovca

sprejme takoj v službo

ADMINISTRATIVNO MOČ

s popolno ali nižjo srednjo šolo ter vsaj z dvoletno prakso in znanjem strojepisja ter stenografije.

Pismene ponudbe je poslati na sekretariat rudnika z obširnim življenjepisom in dokumentacijo dosedanje službe.

SPREHOD PO CELJU

Po naših gostinskih podjetjih je treba marsikaj grajati. Natakarji računajo na lističu papirja, ne da bi ta listič z računom pustili gostu, kar je tudi kaznivo. Zato naj vsak gost zahteva, da mu strežno osebje izroči račun, pri katerih pride večkrat do pomote, bodisi namenoma ali pa zaradi naglice računanja. Namizni prti v nekaterih gostinskih obratih so nečisti, bodisi močno zaprani ali že preveč obrabljeni. Na vsak način bi morali tudi čez dan večkrat odstraniti zamazane prte. — Nekateri starši imajo navado, da pripeljejo v gostilne tudi svoje otroke, celo dojenčke v vozičku, in jih pustijo tekati in kričati po gostilni, sami pa se zabavajo pri svoji mizi. Tako postopanje ni le brezobzirno napram gostom, ki jih otroci nadlegujejo celo pri mizah, temveč je skrajno škodljivo otrokovemu zdravju. Sicer je pa prepovedano jemati otroke v gostilno. Upravniki gostiln naj bi bolj pazili na to prepoved.

Kajenje po brivnicah je sanitarna inšpekcija prepovedala in visijo tudi temu primerni napisi po brivnicah, vendar se nihče ne briga za to prepoved. Opozarjamo na to Sanitarno inšpekcijo, ki naj od časa do časa nepričakovano obišče brivske lokale in izreče primerno kazen zoper obrat oziroma poslovodjo. Čemu neki prepoved, če je nihče ne upošteva?

-o-

Po naših trgovinah od časa do časa zmanjkajo nekateri artikli, kar seveda ni prav. Ne moremo pa razumeti, da ti artikli zmanjkajo hkrati v vseh trgovskih obratih, o čemer se potrošnik lahko prepriča. Kaj je temu vzrok? — Že dalj časa ni mogoče dobiti sveč, ki so nujno potrebne, zlasti, ko preti pozimi nevarnost, da ne bo električna razsvetljava zanesljiva. Nihče ne ve pojasniti, kje leži vzrok, da tega artikla ni. — Pomaranče in limone so se nekaj dni dobile po nižjih cenah in kljub temu, da so bile trgovine dobro založene s tem sadjem, so kar preko noči povsod dvignili cene. Potrošniki slutimo, da so poslovodje prišli na to, da blago gre dobro v denar in so kratkomalo dvignili cene za to sadje. Pričakujemo pojasnilo merodajnih, ker vzbuja ta okolnost veliko nevoljo med potrošniki.

-o-

Velike sitnosti imajo potrošniki zaradi manjkajočega kovanega drobiža, ki ga nimajo skoraj nikjer v naših poslovalnicah in tudi ne na pošti in železniški postaji. Povsod samo zahtevajo od strank drobiž. Kje se neki nahaja drobiž, če ga nimajo blagajne poslovalnic, pošta, železniški urad in potrošniki?

-o-

Hoja preko javnih nasadov je prišla kratkomalo že v navado. Oglejte si gredi na Tomšičevem in Slomškovem trgu, ki sta prepreženi križemkražem s stezami. Če opozoriš brezobzirneža na nedovoljeno dejanje, ti zabrusi prostaške besede, namesto da uvidi nepravilnost svojega ravnanja. Dobro bi bilo postaviti opozorilne napise, in ljudi, ki se ne pokoravajo predpisom, prijaviti sodniku za prekrške.

-o-

Železniška postaja je bila že večkrat predmet kritike, včasih upravičene, včasih neupravičene. Vsekakor je treba grajati pozno jutranje pometanje prostora pred blagajnami in na peronu. Čestokrat namreč pometa čistilka ravno v času med 6. in 7. uro, ko je največ potujočega občinstva, kar gotovo ni higiensko in napravi na vsakogar neprijeten vtis.

Restavracija „POŠTA“

obvešča sindikalne podružnice, ustanove in društva, ki bodo imeli letne občne zbore, da sprejemamo naročila za

privatne aranžmaje

v svojem lokalu, kakor tudi izven podjetja.

Se priporoča restavracija »Pošta« Celje

OBRTNIŠKI PLES

Sporočamo interesentom, da za prireditev nismo razposlali nobenih vabil.

Vstopnice rezervira Okrajna obrtna zbornica, preostale pa bomo razprodali pri blagajni ob vhodu v dvorano »Narodnega doma«.

Pohitite z rezervacijami!

Igra priznani plesni orkester RONY pod vodstvom inž. Danči Pestotnika.

Celjske bodice

NOVA PESEM O CESARJU

Cesarju je nasedel flos,
Ga bo lahkô s sipine zdregal?
Bo Kosu mogel biti kos
in Kregar se zaman je kregal?

Ker Cesar ni aristokrat,
se veličanstvom je upiral,
še na smetišču ni bil mat,
naprej je strmo pot ubiral.

V areni stal je ure tri
in ni pustil se pomandrati.
Zdaj s talcem svoj uspeh deli
in ploskajo mu demokrati.

Spet Cesarost je društva član,
ki novi Kralj mu predseduje.
Boj za prestole je končan
v prid demokratske C. K. struje.

TEMA V RIMU
(4. I. 1955)

Ko »Praznik v Rimu« se začne,
prepolni so prostori kina.
Princesa išče čevljček,
a glej! požre ji ga temina.

Ves Rim in tudi publiko
pogoltne noč, ko struja mine,
v dvorani parček sklene se,
v poljubih se tope mu sline.

Spet brizgne luč in čevelj svoj
z lahkoto najde zdaj princesa,
ko pa si skuje plan za beg,
nam skrije jo temè zavesa.

Občinstvo spet utone v noč,
ki je brez iskrice svetlobe,
dvorana kakor grob globok
mrtvaške polna je tesnobe.

Le parček mlad v objemu spet
hvaležen temni je usodi,
a godrnjavi samotar
počasi v dremež tih zablodi.

Ko elektrarna celjska se
nas vendarle usmili končno,
spet »Praznik v Rimu« iz temè
se zavrti v svetlobo sončno.

SNEGA NI!
(Prosto po S. Gregorčiču)

BODICA, KI JI JE VREME ODŠČIPNILO KONICO

Mazala je svoje smuči,
pela pesem je glasnó,
kaj se smučmi več ne muči,
kaj ne poje več tako?

Deklica glavó poveša,
vene ôbraz, prej cvetoč,
nekaj nje srce pogreša,
solz ji potok lije vroč.

V hribe črne tjakaj gleda
iz praznote zimskih dni
in vse bolj je deva bleda,
njega od nikoder ni!

Helikopter za prevoz potnikov

Doslej smo o helikopterjih slišali predvsem v zvezi z oborožitvijo posameznih armad. Sicer je res, da ti najnovejši letalni stroji tudi služijo predvsem v vojaške namene, le del njihove proizvodnje je namenjen gospodarskim potrebam. Nedavno pa je angleška vlada naročila okoli sto helikopterjev tipa »Bristol 173« za civilni promet. Ko bodo te vojaške helikopterje preuredili, bodo nosili po 27 potnikov. Hitrost tega helikopterja sicer ni velika (158 milj na uro), vendar za promet med mesti dovolj. Na sliki je vidna velikost tega letečega stroja, ki ima celo majhna krila, ki razbremenjujejo elisi.

Nepošten poslovodja

Hafner Stanislav je bil od osvoboditve dalje zaposlen kot poslovodja v poslovalnici trgovskega predstavništva »Singer« v Celju. V tem svojstvu je prodajal šivalne stroje in prevzemal v komisijsko prodajo stroje in dele strojev, ki jih je dobival od strank. Od komisijske prodaje je trgovskemu predstavništvu »Singer« pripadala provizija 10% od prodajne cene. Do aprila 1954 so stroje, ki so bili prevzeti v komisijsko prodajo, ocenili. Od tako ugotovljene vrednosti, za katero je bil stroj prodan, so odračunali provizijo, katero je dobilo podjetje. Razliko med prodajno vrednostjo in provizijo pa je dobil dotični, ki je dal stroj odnosno del stroja v komisijsko prodajo. Od aprila lanskega leta dalje pa so prakticirali tako, da je stranka sama navedla, po kaki ceni želi, da njen stroj prodajo. K tej ceni so potem pribili še provizijo za podjetje.

Hafner Stanislav je dokazano v kakih 35 primerih zaključnice o komisijskih prodajah ter potrdila o prejetih kupninah ponaredil zato, da je bodisi s temi lažnimi zaključnicami in potrdili storil goljufije na škodo trgovskega predstavništva »Singer«, bodisi z njimi skušal prikriti nedovoljeno trgovanje s šivalnimi stroji ali deli. S takim početjem si je Hafner pridobil stalen vir dohodkov in s tem za velike zneske oškodoval podjetje »Singer« in mnogo strank.

Hafner je tudi v svojem imenu in za svoj račun kupoval stroje in jih tudi za svoj račun prodajal, bodisi mimo poslovalnice, bodisi v poslovalnici. Dokazano je, da je Hafner kupil najmanj 17 šivalnih strojev. Od teh je prodal 16 strojev, eden pa mu je bil zasežen. Zakrivil je kaznivo dejanje nedovoljenega trgovanja. Hafner se je vrh tega bavil tudi s prekupčevanjem tuje valute.

Pri okrožnem sodišču v Celju se je Hafner zagovarjal zaradi štirih kaznivih dejanj, in sicer zaradi ponarejevanja listin, goljufije, nedovoljenega trgovanja in kupčevanje s tujo valuto.

Ker razprava ob izidu našega lista še traja, bomo razsodbo objavili v prihodnji številki.

Ali veš?

1. Vse, kar pomeni beseda nacija?

2. Odkod izhaja izraz paničen strah?

3. Kje so stari Grki nosili svoj drobiž?

1. Beseda nacija, ki izhaja iz latinske besede natio = rojstvo; rod, pleme, narod; vrsta, razred, svojat, pomeni dandanes samo narod, toda na srednjeveških univerzah je pomenila tudi študentovsko društvo (korporacijo).

2. Paničen strah = neumljiv ali nerazložljiv strah, strah brez povoda, prihaja od grškega pastirskega boga Pana, boga, ki so ga upodabljali kot pol človeka pol kozla. Imel je namreč kozje noge in ljubil je koze. Stari Grki so ga častili kot zaščitnika drobnice, pastirjev in lovcev. Rad je piskal s flavto ter obdarjen s pohotnostjo kozlov dražil in preganjal vile. Ljudi je strašil najraje sredi opoldanske tišine, ko človek in žival počivata in je zato njegov nenaden vrisk povzročil tem večji — paničen — strah.

3. Stari Grki, če je že danes govora o njih, svoj drobiž skraja in največkrat niso nosili v mošnjičku, temveč v ustih. Ta čudna navada je obstajala še v našem stoletju v Turčiji, vse dokler so bili v veljavi majhni srebrni piastri. Zato tudi stari Grki svojim mrtvecem niso dajali novčiča, kot odškodnino brodarju Haronu, za dozdevni prevoz pokojnika v podzemlje, v sklenjene roke, temveč v usta.

Občinski praznik Slov. Konjic 12. februar

Občinski odbor ZB NOV v Slov. Konjicah je sprejel sklep, da naj bi bil v bodoče občinski praznik konjiške občine 12. februarja in ne več 25. aprila kot dosedaj. Na ta dan leta 1945. je bilo na Frankolovem obešenih 100 talcev, ta kraj pa spada sedaj pod konjiško občino. Ker je to ena največjih zverinstev kar so jih okupatorji izvršili nad našim narodom ter pomemben za vso našo republiko, posebej pa še za konjiško občino, bodo dali predlog ljudskemu odboru, da potrdi 12. februar kot občinski praznik Slovenskih Konjic. Prav tako je bila postavljena posebna komisija, ki bo skrbela za otroke padlih borcev in za njihov nadaljnji razvoj.

Celjski grofje

Priredil Jurček Krašovec
Ilustriral Tonček Skok

8

Na Koroškem so ob Krki živeli Hemini sorodniki. Hema jih je postavila za oskrbnike na svojih posestvih. Vse te svobodnjake in polplemiče so po vrsti obiskali Viljemovi sli, ki zaradi Hemine priljubljenosti niso imeli težav. Pridobili so že vrsto privržencev za Viljema, ko so naposled potrkali na dvorec

vplivne družine svobodnjakov, ki so upravljali poleg Heminih še cerkvena posestva.

Viljemovi sli so hitro spoznali, da imajo opraviti s prebrisanimi in častihlepnimi možmi tega rodu, ki so imeli daleč naokoli vplivno besedo nad kosezi in bili v vrsti tistih, ki so ustoličevali vojvode.

Odposlanci so sicer v tej hiši razsuli obljube, vendar so odhajali zadovoljni, ker so vedeli, da pridobitev teh mož pomeni veliko.

9

Svobodnjaki ob Krki so si zadovoljni meli roke, ko so Viljemovi odposlanci odhajali z njihovega dvorca. Ti gospodje so sicer odločali o življenju in smrti v svojem kraju, toda razsežnost njihove moči jim je bila preozka. Bili so najbogatejši pred vsemi svobodnjaki in nižjim plemstvom ob bistri Krki, seveda

na račun svojih podložnikov. Takrat je trenje med cerkveno in posvetno gospodo prišlo že precej do izraza. Plemiči so se morali odločiti bodisi za te ali za druge. Gospodje ob Krki pa so obdržali zvezo na obe strani. Bili so prepričani, da bo napočil čas, ko bodo postali gospodarji in ne samo nadzorniki. Premeteno so pripravili marogastega bika pa ne iz svojega, temveč iz hleva revnega kmeta za predstoječe ustoličenje.

10

Prišel je čas ustoličenja. Krnski grad je bil obdan s šotori plemiških rodbin. Med najrazkošnejšimi je bil Viljemov, ki se je mudil zdaj v enem, zdaj v drugem šotoru in si bil vedno bolj svest zmage.

Potem je odjahal v taborišče svobodnjakov in se ustavil ob ognju svojih sorodnikov iz

Krške doline. Le-ti so mu pokazali marogastega bika in mu predstavili kardelo somišeljnikov, pri tem pa niso pozabili izvabiti iz grofovih ust potrditev obljub, ki so jih prinesli njegovi sli in mu zagotavljali oporo proti grofu Adalbertu.

Zaključiil so pogodbo, da preide po Hemini smrti del njenih posestev v last krških svobodnih mož in da bo Viljem zastavil pri kralju dobro besedo in jim pridobil plemstvo.

11

Viljemu se je načrt posrečil. Zbor na krnskem gradu ga je ustoličil za vojvodo. Viljemova zmaga nad Adalbertom je bila popolna. Na turnirju so njegovi vitezi temeljito pomandrali sovražnikove vrste. Viljem je bil svojega uspeha pijan in ni opazil, da so Adalbert in njegovi somišljeniki skovali za-

roto. Tega ni zvedel nihče od Viljemovih ljudi, razen krških svobodnjakov, ki so v svojem šotoru tehtali važno vest, da namerava Adalbert Viljema na poti v Celje ubiti.

Viljema o nevarnosti niso obvestili. Računali so, da je Viljem edini dedič in bi po njegovi smrti dobili morda celo več, kot jim je mladi grof obljubil. Če pa bi grof ušel zasedi, bi v odločilnem trenutku udarili na Adalberta in proglasili za rešitelja.

SPORT

TVD Partizan - najboljša organizacija na Gomilskem

Prijaznemu vabilu Gomilčanov nisem mogel odreči. Kdo bi ne šel na skuščino najboljšega društva Partizan v celjskem okraju, društva, ki ga je šteti celo med najboljša v Sloveniji. In ker ni šlo drugače, sem privlekel iz kletnih prostorov svoj »avtomobilček« in se odpravil na dolgo pot. Močan protiveter me je prisilil, da sem krepko pritiskal na pedala in kljub majhni zamudi sem še pravočasno prišel med delavne ljudi, ki so polagali letni obračun dela. Preko 100 udeležencev je bilo na tej »prireditvi«, ki sicer drugod ne vleče tako, kot prireditve z drugimi nameni ... Med gosti je bil tudi sekretar OK ZKS in SZDL Celje tov. Franc Simonič. Po vojni sem obredel že veliko skupščin in lahko trdim, da tako skrbno pripravljene in vsebinsko bogate še nisem doživel. Najprej so društveni delavci odkrivali drug za drugim že opravljeno delo v preteklem letu. Predsednik tov. Vitanc je v uvodu naglasil, da Partizan Gomilsko dosledno izpolnjuje pri svojem delu statut partizanske organizacije in da preveva vse društvene delavce skrb za vzgojo svojega članstva v ljudi s socialistično miselnostjo. — Kljub veliki športni aktivnosti ni bilo niti najmanj prizadeto načelo enotnosti telesne vzgoje, ker so društveni vaditelji prepletali to aktivnost z vsem tistim programom dela, ki je po pravilih nekako obvezen za partizanska društva. O tem nas prepričuje izvedba javnega telovadnega nastopa in akademije ter sodelovanje društvenih pripadnikov na vseh okoliških javnih nastopih in zletu v Ljubljani. Uspehi na telovadnih nastopih in na tekmovanjih so bili rezultat zdravega gledanja na telesno vzgojo in na izkoriščanje vseh naprednih metod pri vadbenih urah. Vadbeni prostor so izbirali poleg doma »Betona«, kjer imajo urejeno skromno telovadišče ali pa na prostrani občinski gmajni. V prirodi, na svežem zraku, pod vplivom sonca in različne temperature so se v vseh letnih časih zbirali in pomerjali med seboj v odbojki, atletiki, nogometu, učili prostih vaj, vaj na orodju itd. — Skratka — tu je bila doma pestra vadba, ki je ljudi pritegnila in jih vezala na društvo. Ni bilo potrebno ustanavljati posebnih športnih sekcij. Vaditeljski zbor je prilagajal svoje vadbene ure letnim časom in se pri tem posluževal vseh prirodnih sredstev v največji meri. Nič ni čudnega potem, če so Gomilčani na tekmovanjih dosegli tako vidne uspehe: okrajno prvenstvo v spomladanskem krosu, okrajno prvenstvo v odbojki, drugo mesto v okraju v atletiki, vrsto zmag v nogometu, smučanju itd.; nič čudnega, če človek pogleda te zdrave in krepke ljudi, ki se v pravem pomenu besede utrjujejo s svojo aktivnostjo v društvu. In vendarle društveni delavci še niso zadovoljni s svojimi uspehi. Tajnik tovariš Vaš je odkril kaj nenavadno ugotovitev za društvo, ki živi in dela izrazito v kmečkem okolju: od 151 društvenih članov so po socialnem poreklu na prvem mestu delavci, potem dijaki in šele nato kmečka mladina! Zato bi naj bila prvenstvena naloga bodoče uprave, da bi pritegnila v društvene vrste čim večje število kmečke mladine. Društveni odbor se je sestajal na seje vsake tri tedne. Iz poročila načelnika je bilo razvidno, da so vaditelji opravili kar 960 vadbenih ur. Koliko je bilo tu vloženega dela, ve samo tisti, ki opravlja ta amaterski poklic pri partizanskih društvih. Plavanje pri redni vadbi še ni dobilo pravega mesta, ker v bližnji Bolski še niso uredili plavališča. Maks Košenina je poročal o bogatem kulturnoprosvetnem delu, ki je vključeno v društvo. Poleg številnih odrskih predstav je bila prosvetna aktivnost predvsem osredotočena na prirejanje koristnih izletov s članstvom, ki so imeli značaj poučnih ekskurzij, in na izvedbo vseh krajevnih proslav. Tudi šah je izredno priljubljena igra, ki povezuje članstvo v prostem času. Nič manj niso bila skrbna poročila blagajničarke in gospodarja, iz katerih je bilo razvidno pametno gospodarjenje in pravilna skrb za društveno imovino. Tako kot bogata poročila je bila živahna tudi razprava, v katero so posegali udeleženci skupščine in na podlagi katere so bili sprejeti važni sklepi za delo v letu 1955. V razpravi so se posebej dotaknili odnosov z okrajno zvezo »Partizana« Celje, o sodelovanju z AD Kladivar, o izboljšanju prijateljskih odnosov s sosednim društvom Partizan v Braslovčah, pa še o gradnjah, o potrebi telovadnega doma, o sodelovanju z drugimi krajevnimi organizacijami, o pritegnitvi kmečke mladine, o propagandnih nastopih na vasi, o proslavi 10-letnice osvoboditve, o udeležbi na pokrajinskem zletu itd. V razpravo je posegel tudi sekretar OK ZKS in SZDL Celje tovariš Franc Simonič, ki je Partizanu Gomilsko izrekel čestitke v imenu obeh organizacij za vse njihove povolne uspehe, ki so jih dosegli pri vzgoji in vadbi s članstvom. »Od vseh organizacij v Gomilskem ste najmočnejši po svojem delu,« je nadaljeval tovariš Simonič, »in zato bi želel, da bi prav vaše društvo bilo pobudnik boljšega dela v krajevni organizaciji SZDL in mladinski organizaciji, ker bo to neposredno služilo tudi boljšemu delu v vaši organizaciji. Uspehi v delu bodo lepši, če boste povezani s kmečkimi ljudmi, saj je Gomilsko izrazito kmečko področje in je zato ena vaših velikih nalog, da se borite za vsakega kmečkega človeka in ga pritegnete v društvo. In prav v vašem društvu vzgajajte trdnega človeka, z vsemi moralnimi kvalitetami, vedrega in jasnega obraza. Vaditeljski zbor naj dela z ljubeznijo in naj vam bo že zavest, da ste storili dobro delo za svoj kraj, vse plačilo za vaše prizadevanje. Vi ste močno navdušeni za atletiko. Vendar morate na odnose s Kladivarjem gledati drugače. Vaši sposobni atleti bodo pač vedno težili k boljšim uspehom, k boljšim rezultatom in bodo iskali pot h Kladivarju. Pri tem ne smete biti ljubosumni, saj je naloga partizanskih društev, da daje članstvu široko izobrazbo in da po pridobitvi te lahko išče izpopolnjevanja v društvih, ki se specialno ukvarjajo z ustrezno športno panogo. Bodite ponosni, da ste vzgojili v svojih vrstah vrhunske atlete, ki bodo v zveznem in republiškem merilu nekaj pomenili, saj se boste lahko ponašali, da je zrasel pri vas in da je ‚vaše gore list'. Vsekakor pa je dolžnost vseh teh sposobnih atletov, da izpolnjujejo vse društvene obveznosti in da nastopajo na vseh partizanskih tekmovanjih. Stike z Braslovčami morate poglobiti z medsebojnimi obiski, oba odbora se naj vsedeta za zeleno mizo in se pomenita med seboj — saj se vendar vsi borimo za iste cilje, da bomo dobri Savinjčani, Slovenci in Jugoslovani. Medsebojna tekmovanja naj bodo poštena, viteška in iskrena. Zmaga bo pač pripadala boljšemu in eden bo vedno boljši! Čestitam prosvetarju tov. Košenini, saj je opravil veliko delo. Ne zanemarjajte kulturnoprosvetnega dela, s katerim dajemo našim ljudem največ. In ne morem mimo vašega predanega starejšega telovadca, kmečkega človeka tovariša Topolška — čestitam k njegovemu delu v društvu in želim, da bi po njem jemala zgled tudi ostala kmečka mladina. Ob zaključku vam želim mnogo sreče, uspehov in zadovoljstva v letu 1955 in vam obljubljam pri vašem delu vso pomoč okrajne organizacije ZK in SZDL Celje.«

Po sprejetju načrta za delo v letu 1955 je bila izvoljena nova društvena uprava, v kateri so povečini predani povojni delavci s tovarišem Vitancem na čelu. Po treh polnih urah je bila delovna skupščina zaključena.

Izlet v Gomilsko sem izkoristil še za ogled smučarske skakalnice, ki sta jo zgradila mlada društvena člana tov. Kramar in Draksler. Čudovito lego ima na severo-zahodnem pobočju Smiklavža in je edinstvena tudi po svojih posebnostih: zalet je umeten, most in doskočišče sta naravna, v samem izteku v radiusu pa prečka z umetnim mostom potoček Konjščico in ima nato lep naraven iztek po travnikih. Konstruktorja skakalnice sta mi živo pripovedovala o opravljenem delu, ponosna na svoj objekt, vmes sta se pa venomer obračala v nebo s čudnim pogledom in vprašanjem — ali bo kaj snega, da bomo preizkusili to skakalnico? — Stisk rok in še slovo od delovnega predsednika skupščine tovariša Natka in že sem zadovoljen krenil proti Celju.

POSVETOVANJA ZA POKRAJINSKI ZLET

V soboto so se zbrali tehnični strokovnjaki, ki so razpravljali o izvedbi pokrajinskega zleta. Na posvetu so bili med drugimi navzoči tudi načelnik republiške zveze tov. Tomaž Savnik, iz trboveljskega okraja pa tov. Rupnik in Bizjak.

V nedeljo je bila konferenca z društvenimi predsedniki in tajniki Partizana iz celjskega okraja s predstavniki okrajne zveze, na kateri so prav tako razpravljali o letošnjih perečih nalogah, predvsem pa o pokrajinskem zletu.

Pred dnevi so se sestali posamezni odbori za pokrajinski zlet, ki so se konstituirali in prevzeli nase ustrezne naloge.

TELESNA VZGOJA JE DEL ZDRAVSTVA IN KULTURE SPLOH

V članku, ki je bil objavljen v prejšnji številki našega lista pod tem naslovom, je bila vrinjena napaka v stavku: »Zadovoljujemo se z ozkim krogom športnikov in telovadcev ...«. Pravilno se glasi: »Zadovoljujemo se z ozkim krogom športnikov-tekmovalcev ...«. Popravek objavljamo na izrecno željo pisca članka.

Smučanje

PRISLA JE ZIMA BELA ...

Konec je muhaste zime! In ko pišem te vrstice, mi pogled nehote uhaja skozi okno, kjer se »pasem« ob nenehnem naletavanju gostih snežink, ki so jih tisoči in tisoči smučarjev pri nas že tako težko čakali. Pozno je sicer, upamo pa, da bodo naši smučarji le prišli na svoj račun in da nas snežna odeja ne bo zapustila tja do meseca marca. Sneg je za šolsko mladino prišel ob pravem času. Prijetnejše bodo semestralne počitnice na snegu kot pa doma ali pa na sprehodih po blatnih cestah ... Nekoliko zmede pa je kljub temu prinesel sneg. Šolska vrata so se zaprla, mladina se je raztepla na vse strani in kaj bo sedaj s smučarskimi šolami? Pa tečaji? Vsi tisti, ki so se prijavili v tečaje na Golteh in ki jih bo izvedlo Smučarsko društvo Celje, naj vneto hodijo v Prešernovo ulico, kjer visi propagandna tabla SD Celje. Tam bodo objavljena vsa navodila. Isto velja tudi za vse tiste mlade smučarje, ki bodo ostali doma in si želijo smučarskega pouka na celjskih smučiščih. Kdor ne bo zaupal navodilom v društveni omarici v Prešernovi ulici, pa naj se zglasi še v društvenih prostorih v Razlagovi ulici, kjer so uradne ure vsako popoldne od 17. ure dalje. Toliko v pojasnilo. Sedaj pa smučarji — na plan!

Atletika

USPEHI CELJSKIH ATLETOV V LJUBLJANI

Odred je organiziral v ateljejih Triglav-filma v Ljubljani atletsko tekmovanje v dvorani, ki so se ga udeležili tudi celjski atleti. Viljem Kovač je na tem tekmovanju pobral kar dve zmagi — v teku na 30 m in 30 m čez ovire. Tudi Kopše je dokazal z 2. mestom, da lahko razvije na tako kratki progi maksimalno hitrost. Pri ženskah je po daljšem času nastopila Poldka Petauer, ki je v teku na 30 m dosegla 4. mesto. Železnikova se je pri višini s 135 cm morala zadovoljiti s 3. mestom, Čelesnikova pa je zmagala v metu krogle. Atleti Kladivarja bodo v nedeljo nastopili v Zagrebu v pokritih prostorih zagrebškega velesejma, kjer pa so tekačem dane večje možnosti, da bodo lahko nastopili na bolj dolgih progah. Vse kaže, da se bodo tudi pri nas razvila tekmovanja v zaprtih prostorih, saj nudijo atletom v »mrtvi« sezoni nekakšno merilo zmogljivosti, ki je tudi eden od pokazateljev za poznejšo dobo tekmovanj na tekališčih. Kladivar je ta tekmovanja že izvajal vsa zadnja leta v majhni telovadnici, druga mesta pa imajo bolj srečno roko, ko ta tekmovanja izvajajo v primernejših prostorih.

SKUPŠČINA ATLETSKE ZVEZE SLOVENIJE

V nedeljo, dne 23. t. m. bo v Domu AD Kladivar v Celju ob 10. uri redna letna skupščina Atletske zveze Slovenije. Skupščina bo obravnavala vrsto perečih vprašanj, ki tarejo atletiko že vsa povojna leta, med katere stopa najbolj v ospredje vprašanje trenerjev, instruktorjev in sodnikov ter vprašanje razvoja slovenske atletike v širino. Na skupščino so vabljeni tudi zastopniki partizanskih društev, ki kažejo interes do tega športa.

OBČNI ZBORI TVD PARTIZAN V CELJSKEM OKRAJU SO V ZNAMENJU PRIPRAV ZA POKRAJINSKI ZLET V CELJU

V tem času so v celjskem okraju občni zbori TVD Partizan. Že prvi občni zbori so pokazali, da se društva resno pripravljajo na zlet. Zbori so dobro pripravljeni, udeležba je dobra, zborom prisostvujejo zastopniki oblasti in množičnih organizacij.

Na občnem zboru v Rogaški Slatini je bilo v nedeljo nad 100 udeležencev. Izvolili so nov odbor, ki jamči za uspešno delo. Uredili so tudi svoj vaditeljski zbor. Sklenili so, da bodo v počastitev 10. obletnice osvoboditve povečali število članstva in z vsemi oddelki nastopili na zletu. Na zlet bodo pripeljali tudi 100 dece od 6. do 12. leta starosti. Učiteljstvo bo nudilo vso pomoč pri vadbi v partizanski telovadnici.

Prav tako je bil dobro obiskan in izveden občni zbor Partizana v Rimskih Toplicah. Delo v tem društvu vodi mladina ob podpori političnih in oblastvenih organov. Na občnem zboru je bilo prikazano pravilno izživljanje te mladine pri telesni vzgoji. Mladina je taborila v Pulju, pri tem pa se je tudi učila. Boljši so pomagali pri učenju tovarišem, ki so imeli popravne izpite. Izpite so potem vsi napravili. To kaže, da je ta mladina resna in da pravilno pojmuje tovarištvo v društvu. Tudi v Rimskih Toplicah se pripravljajo za zlet. V Celje bodo pripeljali 30 moške in 30 ženske dece. Šola bo pri vključevanju te dece v društva sodelovala.

Glavna naloga naših društev za zlet je, da urede svoje vrste, povečajo število članstva ter posvečajo še posebno pozornost pionirjem in deci.

NEKAJ MANJKA

V Gubčevi ulici je po porušenju vogalne hiše in čedni ureditvi trga prišla na svetlo visoka stena sosednje hiše, ki pa napravi na vsakogar vtis velike praznine. Ali ne bi kazalo napraviti na tej steni kak propagandni ali reklamni napis?

Kronika nesreč

Pri padcu si je zlomil nogo tudi Plahuta Franc iz Zvodnega pri Celju.

*

Cirkularka je odrezala prste na roki Alojzu Zupancu iz Rimskih Toplic.

*

Pri padcu na poledenelih tleh je dobila pretres možganov in poškodbe na roki Jager Matilda iz Celja.

*

Pri podiranju drevja v gozdu si je zlomil levo nogo Krajnc Lado iz Nazarja.

*

Pri polaganju cevi za vodovod je padel težek drog na delavca v Cinkarni, Žnider Henrika in mu poškodoval hrbtenico.

*

Tkalka, Peternel Terezija iz Žalca si je pri padcu zlomila nogo.

*

Zidar, Potočnik Jože iz Celja si je pri delu poškodoval roko v ramenu.

*

Selišek Fani iz Celja je padla na ledu in si poškodovala nogo.

*

9-letni sin, upokojenke Barbeta Marko iz Rečice ob Paki je skozi podstrešno okno zlezel na poledenelo streho. Padel je s strehe in dobil na glavi težke poškodbe.

*

Pri padcu na ledu si je zlomila rebra Kumperger Elizabeta iz Opoke pri Štorah.

*

Dobovičnik Anica iz Tovarniške ulice si je pri igranju zlomila nogo.

*

V kamnolomu v Sodni vasi pri Pristavi si je delavec Špoljar Konrad pri miniranju težko poškodoval obraz. Prepeljali so ga v bolnico v Maribor.

-o-

Pri padcu si je zlomil nogo Dominik Baš iz Celja.

-o-

V kolarski delavnici v Bistrici ob Sotli je transmisija prijela za obleko kolarja Jožeta Pavlina. Dobil je težke notranje poškodbe.

-o-

4-letna Grobin Zlatka iz Velike Pirešice je v bližini doma padla z mostu dva metra globoko v vodo. Pri padcu je dobila težjo rano na glavi.

-o-

4-letni Regovšek Marjan iz Zavrč pri Grobelnem si je pri padcu zlomil nogo.

-o-

Pri delu si je poškodoval prste na roki delavec v Kladivarni Vitanje Lovrenc Borovnik.

-o-

Gondič Djordje iz Celja je prišel med dva avtomobila, pri čemer je utrpel poškodbo hrbtenice.

Vsi ponesrečenci so dobili pomoč v celjski bolnišnici.

IZ KOMPOL NAD ŠTORAMI NA ŠOLO SO POZABILI

Vaš list je v prvi številki letos poročal, da so dobile vse šole, domovi in bolnice knjižna darila. Tudi naša šola je na območju celjske mestne občine, pa doslej še ni sprejela nobenega obvestila, da je tudi zanjo pripravljeno knjižno darilo, dasiravno je naša pionirska knjižnica med najrevnejšimi. Mar je Društvo prijateljev mladine v Celju na nas pozabilo?

IZ PODČETRTKA PIONIRJI SE ZAHVALJUJEJO »HMEZADU«

Na tukajšnji šoli smo dobili električni tok. Prosili smo 43 ustanov in organizacij za podporo, da bi lahko kupili radijski sprejemnik. Pet odgovorov je bilo negativnih, 38 naprošenih pa sploh ni odgovorilo. Med tem smo sami zbrali 4.000 din, 2.000 din nam je dala SZDL v Podčetrtku ter 1.000 din Kmetijska zadruga Sutljanska Poljana na Hrvaškem. Pionirji so žalostno ugotovili, da s tem denarjem ne morejo kupiti radijskega sprejemnika, ko jih je za novo leto presenetilo podjetje »Hmezad« iz Žalca. Tov. Debič jim je prinesel popolnoma nov radioaparat. Pionirski odred »Simona Gregorčiča« v Podčetrtku ne more dopovedati, kako je tega darila vesel.

LEPA DRUŽBA

Pomočnika avtomehanične stroke Freitak Metod in Jenžekovič Franc, star 17 let iz Šmarjete 3 pri Celju, sta v noči od 14. na 15. I. 1955 imela poskusno vožnjo z osebnim avtomobilom po bližnjih gostilnah celjskega okraja. Njuno stanje se pri povratku ni ujemalo s predpisi (vožnja v pijanem stanju), zato so državljani takoj opozorili merodajne organe naj jih primejo, preden bo prišlo do nesreče. Organi LM so ponočnjake dohiteli in nameravali odpeljati voznika Freitaka na odvzem krvi zaradi ugotovitve stopnje vinjenosti. Voznik je bil takoj pripravljen na pot z organi LM, to pa ni bilo pri volji Jenžekoviču, ki je s pestjo udaril po obrazu organa prometne LM. Ker je Jenžekovič uporabil silo, da bi preprečil uradno dejanje, se bo moral pokoriti v zaporu, kjer bo imel dovolj časa za razmišljanje o storjenem dejanju.

Res lepa družba, zato ni čudno, da je vsak teden toliko nesreč zaradi voženj brez vozniških izkušenj, v pijanem stanju itd.

P. J.

Trije najboljši športniki leta 1954

Rogger Banister (desni z bokalom v roki) je postavil rekord v teku na eno miljo. To razdaljo je pretekel v 4 minutah. Za ta uspeh je dobil naslov »najboljši športnik leta 1954«. Poleg njega je Pat Smythe »najboljša športnica leta 1954«, ki je ta naslov zaslužila pri preskakovanju zaprek na konju, tretji pa je Cris Chataway, ki je zmagal na teku 5.000 metrov v Londonu in prispel na cilj pred sovjetskim tekačem V. Kutsom.

OBJAVE IN OGLASI

RAZGLAS

V času od 24. do 31. januarja 1955 bo na Vojnem odseku Celje 1 (mesto) pri referentu za vojaške zadeve ljudskega odbora mestne občine (soba štev. 20) vpisovanje v vojno evidenco vseh mladincev (moških), rojenih v letu 1937, stanujočih na področju tukajšnjega ljudskega odbora.

Vpisovanje bo od 8. do 12. ure v tu navedenem času, in sicer po naslednjem abecednem redu:

24. januarja 1955 črka a, b, c in č;
25. januarja 1955 črka d, e, f in g;
26. januarja 1955 črka h, i, j in k;
27. januarja 1955 črka l, m, n in o;
28. januarja 1955 črka p, r, s in š;
29. januarja 1955 črka t, u, v, z in ž;
31. januarja 1955 vsi zamudniki.

Vsi mladinci, rojeni v letu 1937, so dolžni prijaviti se v svrho vojne evidence pri referentu za vojaške zadeve. V kolikor se bo naknadno ugotovilo, da se posamezniki ne bodo odzvali, bodo kaznovani po čl. 47 točka e Pravilnika za izvajanje zakona o vojaški obveznosti z denarno kaznijo 2000 din.

Ljudski odbor mestne občine Celje

Predsednik:
Gradišnik Fedor, l. r.

ODREDBA

Na podlagi 14. in 108. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19-89-52) v zvezi s točko 2 Odloka o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Uradni list LRS št. 48-184-54) izdaja Okrajni ljudski odbor Celje

o r d e d b o

o rokih za vložitev prijav za izdajo delovnih knjižic, za predložitev prijav pristojnim komisijam za priznanje delovne dobe in za izdajanje odločb o priznanju delovne dobe

1.

Gospodarskim in družbenim organizacijam, uradom in zavodom ter zasebnim delodajalcem na območju okraja Celje vključno območje Mestne občine Celje, se določi za vložitev prijav za izdajo delovnih knjižic rok 1. februar 1955.

Posredovalnici za delo v Celju se določi za predložitev prijav pristojnim komisijam za priznanje delovne dobe rok 10. marec 1955.

Pristojnim komisijam za priznanje delovne dobe se določi za izdajanje odločb o priznanju delovne dobe rok 20. marec 1955.

2.

Z denarno kaznijo do 5000 din se kaznuje za prekršek direktor gospodarske organizacije oziroma odgovorna oseba gospodarske ali družbene organizacije, urada ali zavoda oziroma zasebni delodajalec, ki ne izvrši opravil iz 1. točke te odredbe v določenem roku.

3.

Ta odredba velja takoj, objavi pa se v »Glasilu OLO Celje«, »Biltenu — glasilu Ljudskega odbora mestne občine Celje« in »Celjskem tedniku«.

Okrajni ljudski odbor Celje
v Celju, dne 12. januarja 1955

Štev.: I/1-122/1

Predsednik:
Jerman Riko, l. r.

RADIO CELJE

VALOVNA DOLŽINA 202 METRA

Nedelja, 23. januarja:
10,00 Napoved, pregled tiska
10,10 Lahka glasba
10,20 Poročila:
O regulaciji Savinje (Tone Uršič)
Komunalna dejavnost v Celju (Tone Uršič)
Celjski športniki v letu 1954 (Karel Jug)
10,40 Ljudska glasba
10,55 O transfuziji krvi (dr. Strausova)
11,10 Zabavna glasba
11,30 Oddaja za otroke:
Fr. Roš, Miška v šoli
11,40 Poje pevski zbor SKUD »Ivan Cankar« pod vodstvom inž. Segule
Ponedeljek, 24. januarja:
18,00 Poročila in objave
18,15 Igrajo veliki zabavni orkestri
18,30 do 22,00 Prenos iz Ljubljane
Torek, 25. januarja:
18,00 Poročila in objave
18,15 Celjski harmonikarji pred mikrofonom
18,30 do 22,00 Prenos iz Ljubljane
Sreda, 26. januarja:
18,00 Poročila in objave
18,10 KAR STE ŽELELI — TO BOMO ZAVRTELI
18,30 do 22,00 Prenos iz Ljubljane
Četrtek, 27. januarja:
18,00 Poročila in objave
18,15 Lahka glasba: izvaja violinist A. Torma
18,30 do 22,00 Prenos iz Ljubljane
Petek, 28. januarja:
18,00 Pregled »Celjskega tednika«
18,10 Objave
18,15 Zabavna glasba — poje Ivo Robič
18,00 do 22,00 Prenos iz Ljubljane
Sobota, 29. januarja:
18,00 Poročila in objave
18,10 KAR STE ŽELELI — TO BOMO ZAVRTELI

Poslušalce opozarjamo, da smo uvrstili v program oddaje pod naslovom »KAR STE ŽELELI — TO BOMO ZAVRTELI« trikrat tedensko, in sicer ob sredah, sobotah in nedeljah. Naročila sprejema vratar LOMO Celje, Gregorčičeva ulica. Ker oddajamo na novi valovni dolžini, vas prosimo, da nam sporočite, kako nas slišite.

RAZPIS

Uprava cest in kanalizacij Celje sprejme več delovnih moči za cestarje. Reflektanti ne smejo biti mlajši od 25 in ne starejši od 40 let. Pravilno kolekovane prošnje v zaprtem pismu je vložiti na naslov:

Uprava cest in kanalizacij Celje, Ul. 29. novembra št. 2 do vključno 24. t. m.

OPOZORILO

Vse potrošnike vode in vodnih naprav opozarjamo, da dajejo okvare vodnih naprav pravočasno popraviti. V bodoče ne bomo sprejemali več pritožb zaradi prevelike porabe vode, ki se zaradi teh okvar pojavljajo. Vso vodarino bomo v celoti zaračunali, če bo ugotovljeno, da tudi nevidni defekt ni bil pravočasno popravljen.

Plinarna-vodovod, Celje.

NOGOMETNO DRUŠTVO KLADIVAR

išče za športni prostor Glazijo oskrbnika. Pogoji: poročen, na razpolago brezplačno stanovanje, elektrika, voda ter plača po dogovoru. Informacije pri Jerički, OZZ, Celje, Cankarjeva ulica.

ESPERANTO

Z dopisnim tečajem se hitro naučite esperanto. Prvo lekcijo pošlje proti priložitvi 50 din Zveza esperantistov Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

ZDRAVSTVENI DOM ŠENTJUR PRI CELJU

razpisuje mesto **zobne instrumentarke.** Nastop službe 1. februarja 1955. Pismene ponudbe je poslati na Zdravstveni dom, Šentjur.

PRODAM stavbišče ob Ljubljanski cesti, velikost 1400 m². Vprašati Hercman, Celje, Stanetova 8.

PRODAM njivo pri Joštovem mlinu. Možna je zazidava. Naslov v upravi lista.

PRODAM novo hišo 3 km iz Celja ob Ljubljanski cesti. Štiri sobe, kuhinja, s prizidanim hlevom. Naslov v upravi upravi lista.

PRODAM samsko spalnico, skupaj ali posamezno. Naslov v upravi lista.

PRODAM hišo na Bregu št. 26. Informacije v hiši št. 13. Tam je naprodaj tudi srednje velik štedilnik za vzidavo.

PRODAM nov zimski kratek površnik (predvojno blago). Vzamem v račun slanino. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM enosobno stanovanje s kuhinjo in pritiklinami v Mariboru za enako v Celju. — Pliberšek Milka, Maribor, Grajski trg 2. — Vprašati v Šempetru pri Franko do zadnjega januarja.

ZAMENJAM lep gozd za šivalni stroj. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM opremljeno sobo z lepo sončno lego s pogledom na Savinjo za prazno v središču mesta. Vprašati v upravi lista.

SPREJMEMO močno in zdravo vajenko za drogerijsko stroko. Vprašati: Trgovsko podjetje »Jadran«, Celje, Stanetova 13.

SPREJMEM VAJENCA. Javiti na naslov: Zupanc Albin, ključavničarstvo, izdelava in popravilo tehtnic, Celje.

IŠČEM enosobno stanovanje s kuhinjo kjerkoli v Savinjski dolini. Naslov v upravi lista.

PROSIM najditelja 16 komadov fotografij (večina otroških), da jih vrne na naslov: Emil Dobovišek, Cinkarna, Celje.

HRANO in stanovanje nudim upokojenki za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista.

MANJŠA DRUŽINA sprejme gospodinjsko pomočnico, dobro kuharico. Vprašati v upravi lista.

OPOZARJAM tovariša Potočnika iz Ložnice, naj preneha z govoricami, ki se nanašajo name, sicer bom sodno postopal. — Dolenc Andrej, Celje, Babno 11.

ZDOVC PEPCA, por. Lipovšek, izjavljam, da nisem plačnica nobenih dolgov za mojega moža, kakor tudi ne alimentacij. Zdovc Pepca.

ŠKRUBEJ IVAN, delavec, Breg št. 18, izjavljam, da so vsa obrekovanja, ki sem jih govoril o Koželju Rudolfu, višjem gradbenem vodji iz Vojnika, in o delavcih podjetja »Beton«, neresnična.

GLEDALIŠČE

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 21. jan. 1955 ob 19.30 — Norman Krasna: JOHN LJUBI MARY — gostovanje v Žalcu
Sobota, 22. jan. 1955 ob 20 — John van Druten: GRLICE GLAS — izven
Nedelja, 23. jan. 1955 ob 15 — Norman Krasna: JOHN LJUBI MARY — gostovanje v Slovenskih Konjicah

LJUDSKI ODER — CELJE

Sobota, 22. januarja ob 20 — P. Petrović: VOZEL Gostovanje v Štorah
Nedelja, 23. januarja ob 20 — P. Petrović: VOZEL Gostovanje v Rimskih Toplicah

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Dne 23. I. 1955: dr. Fišer Jože, Celje, Gregorčičeva ulica 9.

KINO

KINO UNION, CELJE

Od 21. do 26. 1. 1955: »GROF MONTE CRISTO«, I. del — francoski film
Od 27. 1. do 1. 2. 1955: »GROF MONTE CRISTO«, II. del — francoski film
Predstave dnevno ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 16., 18. in 20. uri.
Dne 30. 1. ob 10. uri: matineja »SMOKY« — ameriški barvni film

KINO DOM, CELJE

Od 20. do 24. 1. 1955: »POPOLNA ŽENA« — angleški film
Od 25. do 27. 1. 1955: »UJETO SRCE« — angleški film
Od 28. 1. do 1. 2. 1955: »ZGODBA NEKE LJUBEZNI« — francoski film
Predstave dnevno ob 18,15 in 20,15, ob nedeljah ob 16,15, 18,15 in 20,15.